

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
December 12, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, GRUODIS - DECEMBER 12, 1996

Nr. 243

Ivyko pirmasis naujosios vyriausybės posėdis

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Naujoji Lietuvos vyriausybė trečiadienį susirinko į pirmąjį posėdį.

Maždaug valandą trukusiame posėdyje buvo svarstomi vyriausybės, valdinių įstatymų pakitimai bei kitų metų biudžeto projektas.

Posėdyje dalyvavęs Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis linkėjo naujai Gedimino Vagnoriaus vyriausybei pasitikėjimo savimi bei žmonėms, kurie

norėjo pokyčių. „Jūs ateinate labai nelengvu metu“, konstatavo V. Landsbergis.

Pasak jo, apie daugelį sunkumų — „ekonominę, finansinę, energetinę balą“ — daug kalbama, tačiau yra „vienas didysis sunkumas, kuris susijęs su žmonių pasitikėjimu savimi, valstybės ateitimi“.

„Jūs tai turite panaikinti, tai bus didžiausia pergalė pavojaus akivaizdoje“, sakė V. Landsbergis.

A. Saudargas optimistiškai vertina galimą narystę NATO

Briuselis, gruodžio 11 d. (BNS) — Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas (KDP) sveikino NATO planuojamą plėtrą darbo tvarkę, numatančią stojimo derybas su realiausiomis kandidatėmis ir konsultacijas su kitomis narystės sąjungoje siekiančiomis šalimis.

„Manau, kad pakvietimas vienai ar daugiau valstybių pradėti stojimo derybas drauge su konsultacijomis su kitomis NATO narystės siekiančiomis šalimis, bus svarbus žingsnis, užtikrinantis sąjungos plėtrą proceso atvirumą ir tęstinumą“, pareiškė A. Saudargas, trečiadienį kalbėdamas Šiaurės Atlanto bendradarbiavimo tarybos (NACC) pasitarime Briuselyje.

Pasak ministro, „suprantama, kad dėl įvairių priežasčių būtų sudėtinga priimti visus pagei-

daujančius vienu metu“. Tačiau, pabrėžė jis, šalys, kurioms artimiausioje ateityje narystė NATO nebūs suteikta, neturėtų būti visiškai atstumtos. „Joms turėtų būti pasakyta: ne dabar, bet vėliau“, sakė A. Saudargas.

NATO užsienio reikalų ministrai antradienį nusprendė liepos 8-9 d. Madride surengti viršūnių susitikimą, kuriame bus aptariama sąjungos plėtimosi darbotvarkė. Aukščiausio lygio pasitarime narystės deryboms NATO greičiausiai pakvies Vengriją, Lenkiją ir Čekiją, spėlioja NATO pareigūnai.

NATO taip pat turi aptarti pasiūlymus kitoms sąjungos narystės siekiančioms Vidurio Europos šalims, kurios gali nepatekti į pirmąją naujų narių bangą, tarp jų — Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

Socialdemokratai vyriausybės programą laiko nekonkrečią

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Lietuvos socialdemokratai naujoje vyriausybės programoje pasigenda konkrečiomis.

Trečiadienį spaudos konferencijoje Socialdemokratų frakcijos seniūno pavaduotojas Rimantas Dagys teigė, jog antradienį patvirtinta Gedimino Vagnoriaus vyriausybės programa labai abstrakti, joje beveik nėra skaičių, pagal kuriuos Seimas galėtų vertinti vyriausybės darbą. „Ši programa — tai žingsnis atgal, nes ankstesnės vyriausybės progra-

mos buvo daug išsamesnės“, sakė jis.

Kitas frakcijos narys Jonas Valatka sakė, esąs susirūpinęs dėl programoje išdėstytos finansų ir mokesčių politikos. „Konservatoriai numato įvairių mokesčių sumažinimą, tačiau neaišku, iš kur bus paimtos lėšos atlyginimams didinti“, sakė jis. J. Valatka baiminasi, kad bus panaudotos valstybės valiutos atsargos.

Naująją programą jis pavadino „nenuosegiama vyriausybės veiksmų programa“.

Trečią kartą atidėtas kaltinimo skaitymas Sausio 13-osios byloje

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Sausio 13-osios bylos nagrinėjime padaryta jau trečia iš eilės pertrauka — šį kartą iki kito antradienio, tikintis posėdyje sulaukti dabar ligoninėje gydomo teismojo Leono Bartoševičiaus.

Vilniaus apygardos teismo teisėjas Albinas Sirvydis trečiadienį sakė turįs žinių, kad L. Bartoševičius iš ligoninės bus paleistas kitą pirmadienį ir tada bus galima tęsti kaltinimo skelbimą.

Pirmą kartą kaltinimo skaitymas buvo nutrauktas lapkričio 19 d., kai sunegalavo teismojo J. Karolavos Prokopovičiaus širdis. Praėjusį penktadienį jis paleistas iš ligoninės, posėdis buvo sušauktas šį antradienį, tačiau paaiškėjo, kad ligoninėje dėl lėtinio kvėpavimo takų uždegimo paūmėjimo guli L. Bartoševičius.

Teisėjas paskelbė pertrauką iki trečiadienio ryto, bet kaltinamajam nepasirodžius, vėl nukėlė posėdį.

Buvęs Sovietų Sąjungos Komunistų partijos leidyklos sekretorius Leonas Bartoševičius, kaip ir kitas pasiligojęs teismas, sovietinės milicijos inspektorius Jaroslavas Prokopovičius, byloje nėra pagrindiniai kaltinamieji. Jie kaltinami antivalstybinių organizacijų kūrimu bei kenkimu valstybei ir gali būti nubausti nuo 3 iki 10 metų laisvės atėmimo.

Du pagrindiniai kaltinamieji byloje yra buvęs sovietų kompartijos Lietuvos skyriaus vadovas Mykolas Burokevičius ir jos ideologas Juozas Jermalavičius. Už jų įtariamus padarytus nusikaltimus Lietuvos įstatymai numato išskirtinę mirties bausmę.

Baltarusijos sostinėje Minske antradienį posėdžiavo prezidento Aleksandr Lukašenkos priešininkai, po referendumo išformuotos Baltarusijos Aukščiausiosios tarybos (AT) deputatai, nusprendę testuoti kovą dėl prezidento nušalinimo nuo valdžios, ateinantį penktadienį sušaukiant teisėtą AT sesiją ir užbaigiant prezidento apkalto procesą.

Nuotr.: Minsko centre, kur pažymėti Tarptautinės žmogaus teisių dienos susirinko apie 500 studentų, milicija suėmė 6 renginio dalyvius, prieštaravusius prieš žmogaus teisių pažeidėjimus ir prezidento diktatūrą.

Vyriausybė siūlo Seimui palikti 17 ministerijų

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Vyriausybė siūlys Seimui panaikinti 5 ministerijas ir įsteigti 3 naujas.

Trečiadienį naujasis ministrų kabinetas pritarė Vyriausybės įstatymo 27 straipsnio pakeitimo projektui. Numatoma panaikinti Ekonomikos, Energetikos, Miškų ūkio, Pramonės ir prekybos bei Žemės ūkio ministerijas ir įsteigti Europos reikalų, Ūkio, Žemės ir miškų ūkio ministerijas.

Premjeras Gediminas Vagnorius (TS) žurnalistams sakė, jog įgyvendintas pažadas palikti 16 ministerijų, nors formaliai jų bus 17. Pasak premjero, septynioliktą — Europos reikalų — ministeriją turės minimalų darbuotojų skaičių — joje dirbs tik 10-20 žmonių. Tačiau, nepaisant to, jos vaidmuo bus labai svarbus, nes ji koordinuos visų ministerijų pasirengimą stoti į

Europos Sąjungą.

Be to, vyriausybė svarstė galimybę 10-30 proc. sumažinti ministerijų, departamentų ir kitų tarnybų valdinių skaičių. Bus siūloma organizuoti kon-

Komisija neatlaidi malonės nenusipelnusiems

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Prezidentas Algirdas Brazauskas trečiadienį suteikė malonę 29-iesiems nuteistiesiems.

Prezidento vadovaujamame malonės komisijos posėdyje iš viso buvo nagrinėti 96 nuteistųjų prašymai palengvinti jų bausmę.

Nors malonės komisija posėdžiavo paskutinį kartą prieš Kalėdas, buvo patenkinta, kaip visuomet, maždaug trečdalis prašymų. „Negalėjome būti per daug malonūs tiems, kas to ne-

nusipelnė“, sakė prezidento kanceliarijos vadovas Andrius Meškauskas.

Tradiciškai nebuvo nagrinėti mirties bausmės ar iki gyvos galvos nuteistųjų prašymai. Kol Lietuva neapsisprendė dėl mirties bausmės vykdymo, malonės komisija ketina nenagrinėti mirtininkų prašymų — tokių prezidento raštinėje šiuo metu yra 4.

Didžiausia prezidento šį kartą suteikta malonė — 18 asmenų paleidimas į laisvę bandomajam laikotarpiui, kitiems sutrumpintas įkalinimo laikas.

Nepatenkinti jau keliną kartą kalinamų recidyvistų ir kalėjime prasižengusiųjų prašymai. Negavusieji prezidento malonės jos gali prašyti ne greičiau, kaip po pusės metų.

Prezidento vadovaujami malonės komisijos posėdžiai paprastai vyksta kartą per mėnesį.

— Lietuvos transporto ministro sekretorius Algirdas Sakalys Vilniuje BNS pranešė, kad G-24 šalių transporto specialistų susitikime Briuselyje Lietuvai reikšmingų transporto „koridorių“ plėtros projektai, tokie kaip „Klaipėda-Vilnius-Minskas“ ir „Via Baltica“, išliko Europos Sąjungos planuose.

Restauruojami išniekinti Kauno Iglulos bažnyčios meno kūriniai

Kaunas, gruodžio 9 d. (BNS) — Netrukus ketinama užbaigti tvarkyti dažais vandalų išpašytas Šv. Mykolo Arkangelo (Iglulos) bažnyčios sienas. Išniekintus meno kūrinius restauruos jo autoriai.

Skulptorius Petras Deltuva restauruoja vandalų išsteptą statulą „Baltoji Madona“, šėšioliška Kristaus kancios kelią vaizduojančių statulų atkuria dailininkas Vaidotas Kvašys, o skulptoriaus Juozo Mikenos sukurtas Rūpintojėlis bus restauruojamas M.K. Čiurlionio mu-

ziejuje.

Iglulos bažnyčia savaitgalį taip pat sugrąžintas prieš keliasdešimt metų nuo bažnyčios pagrindinio įėjimo nuimtas medinis kryžius. Pasak restauratorių, beveik metro aukščio medinį kryžių numatoma atnaujinti ir pakabinti į senąją vietą dar šiais metais.

Kaip korespondentams sakė kriminalinės policijos vyresnysis komisaras Antanas Ruzgas, policija dar nenustatė, kas įvykdė šį nusikaltimą.

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS INTERFAX, ITAR-TASS, BelaPAN žinių agentūrų pranešimais)

Vašingtonas. JAV prezidentas Bill Clinton Baltųjų rūmų personalo viršininko pavaduotoją Evelyn Lieberman paskyrė „Amerikos balso“ radijo stoties direktore. Ji bus antrosios stoties direktorė moteris nuo 1942 m., kai II pasaulinio karo metais stotis pradėjo transliuoti programas daugeliui pasaulio šalių. 52 metų E. Lieberman yra dirbusi personalo viršininko pavaduotoja Hillary Rodham Clinton įstaigoje ir prezidento spaudos sekretoriaus pavaduotoja.

Rusijos prezidento spaudos sekretorius Sergej Jastržemskij pranešė apie prezidento ketinimą padaryti atitinkamus žingsnius, gynybos ministrui Igor Radionov peržengus 60 m. ribą — nustatyta tvarka numato, kad jis turi būti atleistas iš karinės tarnybos.

Ukrainos Užsienio reikalų ministerijos atstovas informacijai viešai pareiškė: derėtis su Rusija dėl Sevastopolio statuso Ukraina neketina.

Didžiosios Britanijos aukštesnieji parlamento rūmai pritarė Estijos narystės Europos Sąjungoje (ES) sutarčiai. Jai jau pritarė 6 ES valstybės. Sutarčiai pritarus visoms 15 valstybių, Estija taps vienintele Vidurio Europos valstybe, kuriai nereikės pereinamojo laikotarpio.

Rusijos Užsienio reikalų ministerijos specialistai Estijoje nustatė: pretenzijų dėl rusakalbių teisių pažeidimo jie neturi.

Hong Kong laivininkystės valdovas Tung Chee-hwa trečiadienį išrinktas pirmuoju Hong Kong vadovu kinu po 1,5 šimtmečio trukusio britų kolonijinio valdymo. Tung Chee-hwa surinko būtiną balsų daugumą ir tai užtikrino, kad 1997 m. birželio 30 d. jis užims britų gubernatoriaus Chris Patten vietą, o Hong Kong vėl taps Kinijos dalimi.

Maskva. Rusijos Užsienio žvalgybos tarnybos atstovė spaudai Tatjana Samolis paneigė Vokietijos žurnalo „Focus“ pranešimą, kad vienas Rusijos slaptojo tarnybų agentas perbėgo į Vakarus ir išdavė šimtus ten veikiančių Rusijos šnipų. Ji sakė, kad Rusija neturi jokios informacijos, kad pastaruoju metu kas nors būtų perbėgęs, be to, nebūna taip, kad vienas žmogus turėtų galimybę atkleisti šimtus agentų pavardžių.

Tripoli. Libija paneigė JAV „The Washington Times“ laikraščio pranešimą, kad ketina pirkti balistinių raketų iš Ukrainos. „Tai terorizmas, kurio JAV įpratusi naudotis žmonėms įbauginti. Gynybos tikslais Libija gali nevaržomai pirkti ginklus iš ten, iš kur ji nori, tačiau pasaulis gali paliudyti, kad Libija neturi raketų“, pareiškė Libijos atstovas Jungtinės Tautosose.

Kalkuta. Trečiadienį nestipraus elektros soko būdu buvo sureguliuotas Motinos Teresės širdies ritmas. Pasak gydytojų procedūra pavyko, o iš karto po jos 86 metų vienuolė paklausė, ar jau galės grįžti namo.

Briuselis. JAV Valstybės sekretorius Warren Christopher, kalbėdamas NATO Tarybos sesijoje, NATO pavadino centriniu pastovumo Europoje garantu. Jo spaudos atstovas žurnalistams pareiškė: NATO bus plečiamas nepriklausomai nuo to, pavyks su Rusijos Federacija iki tol susitarti dėl ypatingų santykių ar ne.

Ženeva. Europos Sąjungos plėtimas prieš kito šimtmečio pradžią yra nerealias ir nepageidautinas, antradienį pareiškė Jungtinių Tautų ekonomistai. Užut skubėjusios į „per ankstyvas vestuves“, ES 15 valstybių ir Rytų Europos šalys turėtų susitelkti ties praktiniais žingsniais būsimam plėtimui. ES nėra galutinai paskyrusi naujų narių priėmimo laiko, tačiau yra pareiškusios, kad derybos gali prasidėti jau kitais metais, o per artimiausius 10 metų gali būti priimta 10 ir daugiau valstybių.

Vatikanas. Popiežius Jonas Paulius II šiemet Kalėdų dieną nešventins viešų Mišių, nes 76 metų popiežius saugosi pervardimo. Gruodžio 25-osios vidurdienį jis vis dėlto sakys tradicinį palaiminimą „Miestui ir pasauliui“. Šventas Tevas vadovaus ir Kūčių šv. Mišioms.

Paryžius. Buvęs Sovietų Sąjungos prezidentas Michail Gorbaciov trečiadienį pareiškė, kad yra asmeniškai pasirošęs paremti populiarųjį Rusijos politiką Aleksandr Lebed būsimuosiuose prezidento rinkimuose, jeigu pastarasis „bendradarbiautų su kitomis demokratinėmis jėgomis“ ir tinkamai rinkimams pasirengtų. Interviu radijo stotiai „Europe-1“ Gorbaciov kalbėjo, kad Rusijos prezidentą Boris Jelcin gali pakeisti naujų politinių jėgų derinys.

Latvija užmezgė diplomatinius santykius su Qatar valstybe. Pastaroji egzistuoja nuo 1971 m., joje — apie 500,000 gyventojų, tačiau yra viena pagrindinių pasaulio naftos eksportuotojų.

Rusijos Federacijos (RF) prezidento spaudos sekretorius Sergej Jastržemskij viešai Maskvoje patvirtino: RF pozicija NATO plėtimo klausimu nepasikeitė ir tapo netgi griežta: — jokių argumentų NATO plėtimui ir Rytus nėra; NATO plėtimas reikštų Rusijos išstūmimą iš Europos, Rusijos atribojimą nuo pasaulio, būsimų gresmių Rusijai sukūrimą.

Londonas. Britų laikraštis „Guardian“ mano: naujajame NATO „trio“ (Lenkija, Čekija, Vengrija) Lenkija užima pagrindines strategines pozicijas ir yra pagrindinė Rusijos priešiško NATO plėtimui priežastis.

KALENDORIUS

Gruodžio 12 d.: Švč. M. Marija Gaudalupėje, Šv. Joana Pranciška de Chantal, vienuolė (mirė 1641 m.); Gilmanas, Vainė, Gaiva.

Gruodžio 13 d.: Šv. Liucija, mergelė, kankinė (283-303 m. Sicilijoje); Odilija, Kastytis, Šviesis.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

A.A. ARŪNAS PETRONIS

Gruodžio 2 d. savo namuose, Allen Park, Michigan, sulaukęs 42 m. mirė a.a. Arūnas Eugenijus Petronis.

Gimęs 1953 m. gruodžio 5 d. Detroito. Gyveno Allen Park, Michigan. Dirbo Fordo automobilų Rawsonville įmonėje. Buvęs Dearborn Hts, Michigan, Jaycees pirmininkas.

Laidotuvių šv. Mišios šv. Antano bažnyčioje buvo aukojamos gruodžio 7 d. Palaidotas Holy Sepulchre kapinėse, Southfield, Michigan.

Giliam liūdesyje liko: tėvai Leonas ir Danutė Petroniai, sesutės Virginia ir Renata, brolis Romanas, dedinė Lillian Petravičienė, Detroit, MI; teta Janina Valeikiene Lietuvoje, dėdė Algirdas Andrašiūnas, Chesterland, Ohio, teta Danguolė Sheehan, Willoughby, Ohio, pusbroliai: Frank Petravičius, Wyandotte, MI, Juozas Olin, Lincoln Park, MI, Vytas Olin Grosse Isle, MI, ir puseserė Elytė Ramirez Woodhaven, MI, su šeimos, taip pat ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaporackienė.

KALĖDŲ EGLUTĖ

„Žiburio“ lituanistinės mokyklos Kalėdų Eglutė vyks sekmdienį, gruodžio 15 dieną, Dievo Apvaizdos Kultūros centre, 12 val. vidurdienį. Bus programa ir dalyvaus Kalėdų senelis.

TAUROS UNDERIENĖS KŪRINIŲ PARODA

Tauros Zarankaitės Underienės meno parodos „Masked Revelations“ atidarymas vyks gruodžio 13 d. tarp 6 ir 9 val., 303 Detroit St., Suite 104, Ann Arbor, Michigan. Paroda tęsis iki sausio 13 d.

ATIDARYTA „SCULPTURE“ MENO GALERIJA

Š.m. gruodžio 6 d. Pontiac, Michigan, buvo atidaryta „Sculpture Gallery“. Savininkas adv. Raimundas Petrauskas, o galerijos vedėja Verena Petrauskaitė. Galerijoje išstatyti menininkų iš Lietuvos kūriniai. Šiuo metu išstatyti Leono Straugos, Justo Mickevičiaus, Ramonaitės, Kasčiūnaitės ir kitų menininkų darbai. Galerija atidaryta trečiądieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 12 iki 6 val. vak.; penktadieniais – nuo 12 iki 8 val. vak. Galerijos adresas 7 N. Saginaw, Pontiac, MI. Tel. 810-334-1004. Ispūdziai apie šios galerijos atidarymą buvo perduoti per „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlę š.m. gruodžio 10 d. iš radijo stoties WPON banga 1460. Valandėlė transliuojama antradieniais nuo 3 val. p.p. ir šeštadienio rytais nuo 8 iki 10 val. Neužmirškite pasiklausyti.

Im

El. J.

Detroito Dievo Apvaizdos parapijoje š.m. lapkričio 24 d. buvo švenčiama Kristaus Karaliaus šventė. Šv. Mišias aukojo ir vėliau paskaitą skaitė kun. Julius Sasnauskas iš Toronto. Nuotraukoje iš k. – šventės pagrindinė organizatorė Marija Jankauskienė ir paskaitininkas kun. Julius Sasnauskas.

Nuotr. Jono Urbano

ST. PETERSBURG, FL

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJOS VEIKLA

Mūsų skyriaus narės labai jautriai ir energingai reaguoja į nelaimingųjų Lietuvoje sunkią būklę. Kai valdybai reikia tal- kio, mielai ateina padėti tai dar- bu, tai gėrybėmis ar aukomis.

Šį rudenį turėjome vartotų daiktų išpardavimą vietoj gegu- žinės, kurią mums suruošė yra per sunku. Mūsų narės ir gera- dariai suaukėjo daug vertingų daiktų. Valdyba džiaugėsi pa- pildžiusi išdą gražia suma ir yra labai dėkinga visiems aukoto- jams.

Šią vasarą Lietuvoje lankėsi nemažai mūsų narių ir nusiun- tė kelioms ligoninėms, vaiku- ciams ir vienam partizanui pa- ramos, kurios bendra suma sie- kė 13,000 dolerių. Rugsėjo mė- nėsį buvo supakuota ir iš- siųsta Lietuvon daugiau negu 30 dežių patalynės. Paklodės, užvalkai, šiltos antklodės bei rankluosčiai, Genovaitė Osin- skienei tarpininkaujant, buvo gauti iš vieno didelio St. Pete Beach viešbučio, kuriame ji tuo metu dirbo. Valdyba dirbo ke- lias dienas skirstydama ir pa- kuodama, o „Transpak“ išsiuntė visas dėžes suteikdami draugiškai nuolaidą, už kurią mes tariame „Transpak“ dar- buotojams nuosirdų acių.

Jau gauname padėkos lai- skus, nes tokie daiktai ligoni- nės ar senelių namams Lietu- voje beveik neįmanoma nupir- ki.

Šiuo metu valdyba „ilsisi“ po daug darbo pareikalavusio sėk- mingo vartotų daiktų išparda- vimo. Jau planuojama šios žie- mos veiklą. Gruodžio 19 d. vyks visuotinis narių susirinkimas ir tradicinis šventinis pabend- ravimas. Mūsų telkinio Moterų vienetas, vadovaujamas muz. Reginos Ditkienės, jau kelintą kartą žada pagiedoti ir padai- nuoti, o paskui vaišinsimės narių suvestais skanumynais, dalinsimės vasaros išpūdziais. Mūsų dauguma vasarai išva- žiuoja į šiaurę ir tik rudenį sugrįžta atgal į Floridą.

1997 m. sausio 29 dieną įvyks St. Petersburgo skyriaus didysis metinis renginys. Bus vaka- rienė su gausiais laimėjimais, o programoje – madų paroda, ku- ri keletą kartų jau buvo čia suruošta. Renginys buvo sėk- mingas, tai ir šįmet tikimės, kad St. Petersburgo visuomenė neapvils mūsų pastangų, nes pagalba seneliams, vaikuciams ir ligoninėms Lietuvoje dar vis reikalinga, o suvestas doleris rei- kės dolerio mums padeda tą pagalbą sėkmingiau vykdyti.

Laukiame iš visų mūsų apy- linkių bei tolimesnių Floridos miestų viešnių ir svečių, idomi- ai ir smagiai praleisti popietę su St. Petersburgo Lietuvos Dukterimis.

Jonas Brokas (Brokevičius), gyv. Westland, Michigan, mėgsta gamtą, ypač paukščius. Jis jau sulaukęs 93 metų amžiaus ir sako esąs galbūt vyriausias „Draugo“ skaitytojas, skaitęs dienraštį nuo 1953 metų.

WORCESTER, MA

ŠVENTĖME LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTE

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa lapkričio 24 d. suruošė Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės įkūrimo 78 metų sukakties minėjimą. Šauliai su vėliavomis organizuoti daly- vavo šv. Kazimiero parapi- jos bažnyčioje 10 val. r. šv. Mi- šiose, aukojamose už karių, šaulių, partizanų ir visus žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Mišias šios šventės proga kiek- vienais metais užprašo šaulių kuopa. Šią dieną šventėme ir Kristaus Karaliaus šventę.

Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė LŠSI Trakų rinktinės kapelionas kun. Rafaelis Šakals, OFM, kurį užbaigė poetės Kotrynos Grigaitytės-Graudienės parašyta giesmė Siluvos Marijai.

Aukojimo dovanas nešė kuopos vadas inž. Arūnas Gri- gauskas ir sėkė šaulė Izabelė Parulienė. Giedojų parapijos choras, vadovaujamas vargoni- ninkės Onos Valinskienės. Po Mišių sugiedota „O Kristau, pasaulio valdove...“

Šauliai su vėliavomis bei šventės dalyviai išsiriškiavo šventoriuje prie Žuvusiųs už Lietuvos laisvę paminklo, trum- poms žuvusių pagerbimo iškil- mės. Vadovavo šaulių kuopos vadas A. Grigauskas. Maldą sukalbėjo rinktinės kapelionas. Šaulės Janina Miliauskienė ir Izabelė Parulienė padėjo vainiką. Žodį tarė g.n. LŠSI Trakų rinktinės vadas Algirdas Zenkus. Giedojime „Marija, Marija“.

Grįžome atgal į parapijos salę po bažnyčią, kurioje buvo tęsiama minėjimas. Susirinku- sius pasveikino Dr. Vinco Ku- dirkos šaulių kuopos vadas Arūnas Grigauskas. Jis supažindino su LŠSI Trakų rinktinės kapelionu kun. R. Šakaliu ir pakvietė jį paskaitai. Paskaitininkas kalbėjo dau- giausia apie dabartinę Lietuvos kariuomenę. Buvusi krašto vyriausybė per šešerius metus mažai kreipė dėmesio kariuo- menei, nes jau rūpėjo savo pra- banga, o ne tautos gerovė ir ka-

riuomenės tinkamas aprūpi- nimas.

Rinktinės vadas g.n. Algirdas Zenkus kalbėjo apie Lietuvos šaulių sąjungos leidžiamą žurnalą „Trimtą“, kuriam jis atstovauja JAV rytiniame pakraštyje. Kvietė ne tik šaulius, bet ir visus dalyvius šį žurnalą užsiprenumeruoti. Sugiedojus Lietuvos himną buvo baigtas šios giliai pras- mingas lietuviams kariuomenės šventės minėjimas. Kuopos vadas pakvietė visus dalyvius pasivaikinti šaulių paruoš- ta kavute ir užkandėliais.

Sveikiname dabartinę jau- nutę Lietuvos kariuomenę. Ti- kime, kad naujoji vyriausybė kreips atitinkamą dėmesį jai. Ir vėl išaugs, subręs šauni Tėvy- nės meile deganti Nepriklau- somos Lietuvos kariuomenė, jai žygiuojant vėl dundės gatvių grindiniai ir kaip kadaise įtiki- natiai skambės: „Dunda, tran- kosi griauštiniai, blykčioja žai- bai, už tave brangi Tėvyne žengiamo linksmiai...“

J.M.

OMAHA, NE

DELEGACIJA IŠ ŠIAULIŲ

Kaip Aušrelė Sakalaite „Drauge“ jau yra rašiusi, praėjusį pavasarį Omaha ir Šiau- liai oficialiai tapo seserimis, jū atstovams pasirašius at- tinkamus susigiminiavimo dokumentus Šiauliuose. Tai bene ketvirtas Lietuvos miestas sudaręs panašius ryšius su JAV miestais. Ryšium su tuo, lapkri- čio 4-11 d. Omahoje lankėsi septynių asmenų delegacija iš Šiaulių. Delegacijai vadovavo jau porą kartų čia buvęs, neblo- gai su Omahoje miestu susipažinęs, Šiaulių miesto meras dr. Alfredas Lankauskas. Jis, pirmą kartą čia būdamas, turėjo progos net iš viršaus apžvelgti šį didžiausią Nebraskos miestą pro jo paties valdomo lektuvo langą. Taigi, jis ne tik meras, bet ir lakūnas, turįs fizikos dak- taro laipsnį, profesorius Vilniaus universitete. Jis ir angliskai gerai kalba. Kiti dele- gacijos nariai buvo: dr. Juozas Pabrėža – Šiaulių Pedagoginio instituto prorektorius bei to miesto tarybos narys; teisininkė

Videta Samienė – Š. miesto civilinės registracijos skyriaus vedėja; Juozas Adomavičius – Š. „Stumbro“ odų gamybos direktorius bei miesto tarybos narys; Žydrone Morkūnaitė – kultūrinių ryšių vadovė; Laima Stankevičienė – Šiaulių Peda- goginio instituto anglų kalbos instruktorė ir Virgis Stakenas.

Šiaulių miesto delegacija čia lankėsi norėdama išvystyti glaudesnius ryšius su Omaho miesto valdžios įstaigomis, čia esančiomis mokslo instituci- jomis bei privačiomis bend- rovimis. Omahoje yra viena di- džiausių Amerikoje inžine- rijos-architektūros bendrovių, savo padalinį turinti Varšuvoje; ji yra pareiškusį norą prisidėti prie Zoknių aerodromo plana- vimo bei jo remonto darbų. Susi- darė ir keletas kitų užuomazgų dėl ateities bendradarbiavimo kultūrinėje, ekonominėje bei komercinėje srityse. Reikia pa- stebėti, kad čia esąs Creighton universitetas jau yra pasikeitęs keliolika studentų bei in- struktoriaus su Vilniaus ir Vy- tauto Didžiojo universitetais. Panašias programas bus siekia- ma išvystyti tarp Šiaulių Peda- goginio instituto ir vietos aukš- tesniųjų mokyklų. Yra jau įvykęs faktas, kad bendradar- biuojant Omaho Lietuvos Bie- ndruomenės valdybai, Oma- ha „Sister City“ Asociaci- jai, Creighton ir Nebraska universitetas, buvo sudarytos sąlygos dviem Šiaulių miesto pareigūnams nuodugniau susi- pažinti su Omaho miesto savi- valdybe ir kaip tvarkomasi didesnio Amerikos miesto reikaluose. Nuo rugsėjo 7 d. iki spalio 5 d. čia darbavosi Šiaulių miesto informacijos centro įsta- gos viršininkas Jonas Bartkus, ir nuo rugsėjo 28 d. iki spalio 5 d., Šiaulių miesto aplinkos apsaugos viršininkas Romualdas Šemeta. To apsilankymo išlai- das padengė United States Agency for International Development. Tai parodė, kad miestų bendradarbiavimo ma- šinos ratai jau pradėjo sukis, Šiauliams, tuo pačiu ir Lietuvai, nešdami teigiamų vaisių. Dele- gacijos narė Laima Stankeviče- nė Creighton'o Universitete praleido beveik tris savaites, dalyvaudama ir kalbėdama keletoje ten rengtų seminarų.

Ši atstovų grupė neturėjo laiko nuobodžiauti. Dienas ir vakarus praleido lankydama miesto merą, miesto tarybos posėdžius, du čia esančių uni- versitetus, ar pietaudami su tų įstaigų vadovybėmis. Turėjo progos stebėti ir lapkričio 5 dieną vykusį rinkimų procesą, įskaitant ir JAV senatą pralai- mėjusio demokratų kandidato rinkimų kampanijos pobūdį. Jie lankė ir Nebraskos sostinės rūmus bei gubernatoriaus bū- stinę Lincolne. Iš ten buvo nuve- žti į mėsos apdirbimo įmonę ir į gyvulių ūkį. Dr. Lankauskas stebėjo ir dvejus metus iš eilės

Jonas Bartkus (kairėje) Šiaulių miesto Miesto informacijos įstaigos viršininkas, Aušrelė Sakalaite ir Lee Terry, Omaho, NE, miesto tarybos pirm. po atlikto Omaho ir Šiaulių miesto seserystės dokumentų pasirašymo šį rudenį.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas maitinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Ignas Budrys

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos pri- siunčiamos, gavus prašymą ká nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

Omaho lietuviai River City Round-Up parade. Plakatą neša Omaho lietuviškosios mokyklos mokinys Jerry Matz ir mokytoja Violeta Kazlauskaitė-Rotella.

buvusių ir dar kartą į tą titulą pretenduojančių JAV universi- tetų futbolo nugalėtojų – Ne- braskos universiteto futbolo rungtynes.

Lapkričio 9 d. vakare, puoš- niame Field Club of Omaha pa- state įvyko Omaho Seserų miestų draugijos rengtas iškil- mingas pokylis Šiaulių mie- sto delegacijos nariams pagerbi- ti. Čia buvo pasidalinta trumpo- mis kalbomis, dovanelėmis – suvenyrais ir menine programa. Ją atliko vietos menininkai Phyllis ir Robert Dunne, labai išpūdingai pagrodami keletą liaudies instrumentų iš kitų pasaulio kraštų, tuo pačiu ir pa- dalinudami. Programą užbaigė šiauliškis Virgis Stakenas, pro- fesionaliai atlikdamas keletą savo kūrybos (taip vadinamų) baladžių. Tai buvo gana išpu- dingas vakaras. Apie pusę publikos sudarė vietos lietuviai. Kitą dieną, po lietuviškų pa-

maldu, vyko LB Omaho apy- linkės valdybos suruošti pietūs, skirti delegacijos narių supažin- dinimui su vietos lietuviais. Valdybos pirmininko dr. Gedi- mino Murausko pristatyti, visi delegacijos dalyviai savo žodžiu labai šiltai atsiliepė apie Oma- hos lietuvių malonų jų priėmi- mą, paskutinis tris paras juos apgyvendinant ir vaišinant jų namuose. Jie buvo nemažai nu- stebinti žmonių lietuviškumu, ypač savo pastogių puošimu tau- tiniais motyvais, daugeliu at- vejų pralenkiančiais lietuvių namus ar butus Lietuvoje.

Jonas Šarka

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v.p.p. - 7 v.v., antr. 12:30 - 3 v.p.p.

treč. uždaras, ketv. 1 - 3 v.p.p.

penkt. ir šėd. 9 v.r. - 12 v.p.p.

Tel. (708) 998-6888

Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnostics, Ltd.

6132 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60629

Tel. 312-436-7700

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Sirdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai

6187 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7756

ANAS ŽLOBA, M. D.

INDRĖ RUDAITIS, O.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

1020 E. Ogden Ave., Suite 310

Naperville, IL 60563

(630) 527-0090

3825 Highland Ave., Tower 1, Suite 3C

Downers Grove, IL 60515

(630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.

Oftalmologas/Akių Chirurgas

9830 S. Ridgeland Ave.

Chicago Ridge, IL 60415

708-636-0622

4149 W. 63rd St.

312-735-7700

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4447 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Pirmas apyl. su Northwestern-unto

diplomą, lietuviams sutvarkys dantis už

priemamą kainą. Pacientai priimami

absoliučiai punktualiai. Susitarimų

(kalbėti angliskai) tel. 708-422-8200

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydymo

Kab. Chicagoje uždaras

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills IL

Tel. (708) 598-6101

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – SIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, IL 60652

SPORTAS SVARBI PRIEMONĖ JAUNIMO AUKLĖJIMUI IR ŽMONIŲ SVEIKATOS PALAIKYMUI

LIŪDA RUGIENIENĖ

Lietuvos Respublikos Seimo
ir JAV Lietuvių
Bendruomenės Komisijos
antroji sesija

Kuomet komisija planavo „Integracijos tautos“ programą, siūlė bendro darbo projektus, ji sutarė vieną principinių veiklos sričių laikyti sporto sritį, todėl rugsėjo 4 dieną rytinis komisijos posėdis kaip tik ir buvo skirtas sporto reikalams. Pašneko-
vais pakviesti Kūno kultūros ir sporto departamento direktorius Vytautas Nėnys ir JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos vicepirmininkas sporto reikalams Algis Rugienius.

Jau prieš kelis dešimtmečius Lietuvių Bendruomenė atkreipė dėmesį į sportinį judėjimą išeivijoje. Tai svarbi priemonė lietuviškumo auklėjimui ir išlaikymui. Išties eilė metų Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjunga glaudžiai bendradarbiauja su Lietuvių Bendruomene Kanadoje ir JAV.

LR Seimo ir JAV LB atstovų komisijoje sportas yra keliamas, ne tik kaip įrankis, padedantis lietuviškumą išlaikyti išeivijoje, bet ir kaip fizinės stiprybės, geros sveikatos šaltinis. „Integracijos tautos“ programoje numatyti glaudūs ryšiai tarp Lietuvos sporto institucijų, ŠALFAS-gos, įvairių sporto klubų ir JAV LB krašto valdybos. Bendrų projektų ir sprendimų problemų nestinga. Jau pats metas susitarti ir apie JAV lietuvių sportininkų atstovavimą Lietuvai pasaulinėje arenoje. JAV lietuvių savo ruožtu remia Lietuvos sportininkus, kurie yra iškili tarptautinėje plotmėje. „Integracijos tautos“ programoje Lietuvos mokykloms siūlomas fizinio auklėjimo projektas – įvairių sporto šakų komandų steigimas ir fizinio auklėjimo programa. Reikia pastebėti, kad 53% Lietuvos jaunimo neatitinka jų amžiaus sveikatos reikalavimų, dėl minkštos sveikatos 50% ir Lietuvos kariuomenė pašauktų jaunuolių nėra priimami. Jaunimo sveikata verčia susirūpinti ir keisti kai kurias pažiūras ne tik valdžios žmonės, bet ir visą mūsų tautą.

Komisijos posėdžiai Kūno kultūros ir sporto departamento direktoriaus pavaduotojas Rimas Girskis atsiuntė pranešimą raštu, kuriame žymima, kad 1995 metais vykusiose V. Pasaulio lietuvių tautos žaidynėse, iš JAV dalyvavę sportininkai laimėjo 23 aukso, 21 sidabro ir 2

bronzos medalius. „Laikė žaidynių Amerikos lietuvių sporto delegacija buvo draugiška. Atskiri sportininkai aktyviai bendradarbiavo su Lietuvos žmonėmis ir kitų delegacijų atstovais“. JAV lietuviai taip pat daug padėjo Lietuvos olimpinei rinktinei, šią vasarą dalyvavusiai Atlantoje. JAV lietuviai ir sporto klubai gelbsti Lietuvos sportininkams, vykstant įvairioms kitoms sporto varžyboms Amerikoje. R. Girskis pageidauja, kad tautiečiai iš JAV, ruošiant žaidynių nuostatus bei kitus dokumentus, duotų daugiau konkrečių pasiūlymų.

Algis Rugienius savo pranešime teigė: „Mūsų krepšininkų dalyvavimas ir laimėjimas bronzos medalių olimpiadoje atkreipė visą pasaulio dėmesį. Olimpiadą Atlantoje stebėjo milijonai žmonių. Rungtynės tarp lietuvių ir kroatų sporto žurnalistų buvo apibūdintos vienu iš pačių geriausių šioje olimpiadoje“. A. Rugienius sporto departamentui atvežė visą glėbį JAV laikraščių ir žurnalų apie 1996 metų olimpiadą, kuriuose minimos lietuvių sportininkų pavarės, o apie krepšinį ir krepšininkus parašyti išsami straipsniai. Tačiau jis užkėlė, kad sportas negali būti naudojamas vien tik reprezentacijai, tai labai svarbi jaunimo auklėjimo priemonė, sportas svarbus ir geros sveikatos palaikyme. „Jūs, visi čia esantys, turėtumėte sportuoti“, kreipėsi per sportą įvairiose komandose, kurios gali būti sudarytos mokyklose ir klubuose. JAV daug susidomėjimo sukelia iš Lietuvos atvykę sportininkai ir komandos. Kai yra rungtynės vietovėse, kur gyvena lietuviai, tai į rungtynes atsilanko nemažai sirgalių. Būna ir nemalonių, kuomet Lietuvos sportininkai, privačiai ar per amerikiečius, suplanuoja išvyką į JAV, pasivadina save rinktinę, kuri atstovauja Lietuvai. Krepšininkai be Sabonio, Martičiūno ir kitų žvaigždžių pralaimi rungtynes antrajai amerikiečių komandai. „Lietuvos rinktinės“ rezultatai kartais būna pateikiami televizijos laidoje ir labai silpnai įvertinami.

Vytautas Nėnys iškėlė Algiiui Rugieniui, ką tik iš spaudos išėjusią, knygą „Lietuvos kūno kultūros ir sporto istorija“, redaguotą Henriko Šadžiaus. Čia atskiru skyriumi aprašyta

„Lietuvių išeivijos sportas“. Įvade rašoma: „X skyriuje pateikiama išeivijos kūno kultūros ir sporto apžvalga pabrėžiama, kad dvasinių galių ir dorovingumo brandintos nepriklausomos Lietuvos sporto tradicijos padėjo išlaikyti tautos gyvybingumą, kultūrą, kūno kultūros ir sporto testinumą išeivijoje. Iš pradžių Vakarų Vokietijoje, vėliau JAV, Kanadoje, Australijoje, Pietų Amerikoje išeiviams reikėjo pakilti naujam gyvenimui vardan savo ir Lietuvos ateities, ieškoti ne tik dvasinių, bet ir fizinių stiprybės šaltinių. Be politinių, kultūrinių, religinių ir kitų užsienio lietuvių vienijančių renginių, lietuvių tautos testinimui išeivijoje išsugoti daug padėjo ir glaudūs tarpusavio sporto ryšiai, varžybos, tarp jų ir Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, šventės ir kiti sportiniai renginiai“.

Diskusijų metu buvo keliamas susirūpinimas dėl lietuvių sportininkų narkotikų naudojimo. Lietuvaitės dviratininkės ir jos trenerių išmetimas iš olimpiados Atlantoje susilaukė ypač daug neigiamos reklamos JAV televizijos laidose. Atsiskleidus šiuo reikalu pagrindinėje JAV spaudoje nebuvo, padaryta didelė žala Lietuvos įvaizdžiui. Jei atšaukiami pavėluojami, tai masė į juos neatkreipia dėmesio. V. Nėnys aiškino, kad yra įsteigta „antidopingo“ komisija, tačiau vienas tyrimas kainuoja iki 100 dolerių. Ateityje žada narkotikų kontrolei skirti daug didesnę dėmesį, jau yra užpirkę įrangą. „Be to, norėčiau pasakyti, kad taip pat daromas spaudimas kai kurių šalių sportininkams, ypač iš Rytų Europos“. Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė pridėjo patikrinti, ar yra buvęs atšaukimas Lietuvos sportininkų atveju pagrindinėje JAV spaudoje, jei ne, tai ji sutiko tuo reikalu pasirūpinti.

Diskutuota informacijos stoka JAV lietuvių spaudoje apie įvairias Lietuvos sporto šakas ir pavienius sportininkus. Atrodo, kad visą išeivijos spaudą dominuoja krepšinis. Romualdas Ozolas kėlė mintį, kad turėtų būti suformuluota Lietuvos sporto ideologija. „Mūsų komisija, besirūpinanti jaunimo dvasios kėlimu sporto pagalba, turėtų orientuoti Lietuvos ir JAV sporto vadovus tikslingiems veiksams“. V. Nėnys atsakė, kad Lietuvos sporto chartija patvirtino Lietuvos sporto ideologiją, vėliau priimtas Sporto įstatymas. Jis pakvietė dalyvauti Lietuvos sporto kongrese rugsėjo 16-tą dieną, kur bus aptarti prioritetai ir pateikti Vyriausybei, kuri yra numatyti jaunų talentų paiešką ir atranką; sporto mokyklų rajonuose lankymas ir vaikų atranka; sportininkų rengimo centrų kūrimas, siaura specia-

lizacija sportininkų rengimo centruose. Krepšinis ir rankinis patenka į olimpinę programą. „Jau dabar žiūrime į vaikus, kuriems 16 metų, kaip į potencialius olimpiadų dalyvius“. Komisija, išsklausiusi pranešimų ir išdiskutavusi sporto reikalus, paruošė rezoliuciją dėl Kūno kultūros ir sporto departamento ir Tautinio olimpinio komiteto bendradarbiavimo su JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba.

Komisija teigia, kad sportas yra būtinas jaunimo lavinimui ir auklėjimui ir turi būti švietimo sistemos dalis, reikalaujanti konkrečių planų, įsipareigojimo ir valstybės paramos. Komisija pabrėžia, kad Lietuvos prisijungimas prie tarptautinių sportinių judėjimų ir sąjungų yra visapusiškai remtinas reiškinys ir lietuvių tautos sveikatos ugdymas reikalauja aiškos nacionalinės sporto ideologijos. Komisija siūlo atskirti žaidynes ir tautines olimpiadas, keliant joms ir skirtingus uždavinius. 1998 metais įvyksiančioms VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms ir II Lietuvos olimpiadai jau dabar būtina sudaryti atskirus organizacinius komitetus. Komisija rekomenduoja atsivėgti ir atskirų kraštų bendruomenių pageidavimus organizaciniuose komitetuose ir turėti savo atstovus.

Kūno kultūros ir sporto departamentas ir Tautinis olimpinis komitetas raginami kartu su JAV Lietuvių Bendruomene sudaryti bendrą darbo grupę, kuri imtų rengti ir įgyvendinti „Integracijos tautos“ programą.

„Žiemos olimpiada“, Prano Baltuonio medžio šaknies skulptūra.

lizacija sportininkų rengimo centruose. Krepšinis ir rankinis patenka į olimpinę programą. „Jau dabar žiūrime į vaikus, kuriems 16 metų, kaip į potencialius olimpiadų dalyvius“.

Komisija, išsklausiusi pranešimų ir išdiskutavusi sporto reikalus, paruošė rezoliuciją dėl Kūno kultūros ir sporto departamento ir Tautinio olimpinio komiteto bendradarbiavimo su JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba.

Komisija teigia, kad sportas yra būtinas jaunimo lavinimui ir auklėjimui ir turi būti švietimo sistemos dalis, reikalaujanti konkrečių planų, įsipareigojimo ir valstybės paramos. Komisija pabrėžia, kad Lietuvos prisijungimas prie tarptautinių sportinių judėjimų ir sąjungų yra visapusiškai remtinas reiškinys ir lietuvių tautos sveikatos ugdymas reikalauja aiškos nacionalinės sporto ideologijos. Komisija siūlo atskirti žaidynes ir tautines olimpiadas, keliant joms ir skirtingus uždavinius. 1998 metais įvyksiančioms VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms ir II Lietuvos olimpiadai jau dabar būtina sudaryti atskirus organizacinius komitetus. Komisija rekomenduoja atsivėgti ir atskirų kraštų bendruomenių pageidavimus organizaciniuose komitetuose ir turėti savo atstovus.

Kūno kultūros ir sporto depar-

tamentas ir Tautinis olimpinis komitetas raginami kartu su JAV Lietuvių Bendruomene sudaryti bendrą darbo grupę, kuri imtų rengti ir įgyvendinti „Integracijos tautos“ programą.

OPEROS „BIRUTĖ“ SUKAKTIS

Lapkričio 6 d. Vilniuje, Marijos ir Jurgio Šlapelių namų muziejuje, buvo surengtas pirmosios lietuviškos operos „Birutė“ 90-ųjų metų minėjimas. Šių žymių visuomenės veikėjų, lietuvių puoselėtojų namuose taip pat atidaryta šiai sukakčiai skirta paroda. Ji priimama, kad Marija Piaseckaitė-Šlapelienė ir Lietuvos kultūros istoriją įrašytą ir kaip pirmosios tautinės operos pagrindinio vaidmens atlikėja.

Pirmoji lietuviška opera – kompozitoriaus Miko Petrausko „Birutė“ – pirmą kartą žiūrovams buvo parodyta lygiai prieš devyndešimt metų – 1906-ųjų lapkričio 6 d. Tuomet dar neprofesionalaus mėgėjų teatro pastatymas buvo rodomas Vilniaus mieste – dabartinės Filharmonijos salėje. Operos spektaklį sukūrė lietuvių kultūros draugijos „Vilniaus kanclės“ nariai. „Birutės“ libretą parašė ir operą režisavo Gabrielius Landsbergis-Zemkalnis, kuris taip pat sukūrė Senojo vaidilos vaidmenį.

(Elta, 11.06)

Danutė Bindokienė

Vis dar Rusijos šešėlyje

Šią savaitę Briuselyje sąjungininkų valstybių ministrai pirmininkai plačiau svarstys galimybes pastūmėti NATO rytų link ir paruošti gaires naujų narių priėmimui. Jau kuris laikas Amerikos spaudoje pasirodo skeptiški straipsniai, kurių pagrindinė mintis: „iš tu šiaudų nebus grūdų“, buvusių sovietų itakos sferoje tautoms, ypač Baltijos respublikoms vargiai atsivers NATO durys dabar, ar bet kada ateityje.

Sekmadienio (gruodžio 8 d.) „Chicago Tribune“ laidoje šiuo klausimu straipsnį rašo Ray Moseley (iš Londono, Anglijos) – „NATO growth generating discord, or worse“, aiškiai pasisakydamas prieš naujų narių priėmimą, nes tai gali dar labiau suerzinti Maskvą ir pakenkti glaudesniams su ja Vakarų pasaulio ryšiams. Rusija pasiūsi dar labiau izoliuota, atitverta nuo Europos ir pasmerktą kaskart su didesniu įtarimu bei nepasitenkinimu žvelgti į vakariečius. Jeigu taip atsitiktų, kad į NATO narių tarpą bus priimta Lenkija, Vengrija, Slovakija, Čekų Respublika ir net Slovenija, tai, gink Dieve, ne Lietuva, Latvija, Estija ir Ukraina.

Pagrindinė priežastis: jų geografinė padėtis esanti tam labai nepalanki, o prigludimas Baltijos šalių po NATO sparnu sukelia dar aštresnius Maskvos protestus. Kadangi šiuo valstybių teritorija yra įsprausta tarp Rusijos ir Baltijos jūros, o iš strateginio taško visų trijų respublikų žemės paviršius ypač netinkamas kariniams veiksams, jas apginti agresijos atveju būtų iš tikrųjų neįmanoma. (Straipsnio autorius neužsimena, iš kur ta agresija ateitų, bet mums, manome, labai aišku.) Tą pripažįsta ir Laisvosios Europos radio laidų direktoriaus pavaduotojas Paul Goble, kuris laikomas Baltijos valstybių reikalų žinovu („U.S. News and World Report“, 1996 m. lapkr. 4 d.).

Tačiau visi tie išvedžiojimai dengia tikrąją kūrį kurių Amerikos vyriausybės narių, žurnalistų ir politikos stebėtojų nuomone, kad „NATO plėtimasis reikia žvelgti iš kitos perspektyvos, būtent: Rusija, o ne buvusios Sovietų Sąjungos okupuotos valstybės, yra raktas į Europos saugumą“. Vakarai padarė esminę klaidą, kad pasibaigus šaltajam karui, nepasistengė stipriai įjungti Rusijos ir bendrą Europos saugumo struktūrą. NATO narystės suteikimas dar kelioms Rytų ar Vidurio

Europos valstybėms labiau suksdys Europos vienybę tarp rytų ir vakarų, o Maskvos vyriausybei tai bus geriausias įrodymas, kad vakariečiai tebe-laiko Rusiją savo priešu, kuri reikia apjuosti tvirta, neperžengiama NATO apsaugos siena. Galbūt Kremliaus nepasitikejimas Vakarų intencijomis, kaip tik pakenkia Baltijos valstybių ir Ukrainos ateities saugumui, nes visos jos vienaip ar kitaip priklausys Rusijos sferai.

Šias Ray Moseley mintis, visai panašias žodžiais išsakytas, lapkričio bei gruodžio mėnesį jau ne kartą reiškė Amerikos laikraščiai bei žurnalai. Del „tuščių vilčių“ į NATO narystę Lietuvai, Latvijai ir Estijai sužadino kaltinamas ir prezidentas Bill Clinton, kuris priešrinkiminės kampanijos metu ne kartą užsiminė, kad remdams NATO plėtimąsi. Tuo jis tik norėjęs įsitikinti etninės balsuotojų grupės, kilusios iš Rytų bei Vidurio Europos, kad laimėtų ju balsus ir užsitikrintų dar vieną kadenciją Baltuosiuose rūmuose. Panašios strategijos griebėsi ir respublikonų kandidatas Bob Dole.

Atrodo, kad Rusija, lyg Dmoklo kardas, nuolat kabo virš Europos, o ypač artimųjų kaimyninių valstybių saugumo. O tas saugumas visuomet priklausys nuo Maskvos valdovų įgeidžių bei politikos. Dar prieš Antrojo pasaulinio karo pabaigą įsipilietinusi nuomone, kad vienintelis „pasaulio išgelbėtojas“ yra Rusija (anuomet vadinta Sovietų Sąjunga), atrodo, negreit bus išgyvendinta. Potsdamo taikos konferencijos metu Stalinui buvo palikta didelė Europos dalis vien dėl to, kad nenorėta „supykinti“ pavojingo sąjungininko. Visus pokario dešimtmečius, kai milijonai pavergtųjų tautų gyventojų kentėjo fizinį ir dvasinį genocidą. Vakarų pasaulis toleravo komunizmo siautėjimą, pildė reikalavimus ir drebo kiekvieną kartą, kai rusišką meška garsiau sumuaro davė.

Reikalai nepasikeitė ir šiandien. Kaip mūsų liaudies sakyta: „Mielas svečias, gaila varšės“. Vakarai norėtų užtikrinti Baltijos kraštų saugumą, nes juose sparčiai besivystanti demokratija ir stiprus noras priklausyti Vakarui. Ne Rytų, Europos bendruomenei, kelia pasigėrėjimą, tačiau užkulisuose visuomet stovi Rusija, kurios šėšėlis dengia tų kraštų rytą. Net ir gerokai apipešiotomis plunksnomis, apkarpytais sparnais, NATO narystės suteikimas dar kelioms Rytų ar Vidurio

Išvargintas patirtų išgyvenimų, palengva pradėjo pasakoti savo odiseją. Prisimindamas birželio 21-osios sesers siųstą telegramą, džiaugėsi, matydamas mamytę sveiką.

– Baliuk, tai mano buvo planas, kai čia prasidėjo vežimai, pabandyti tave iškviesti, nes mūsų pagrindinė veikėja jau kalbėjo apie karą pradžią, – aiškino sesutė, – o tas pagrindininkas – tavo dėdė Petras Stasiulionis, pasivadinęs „Svaitutu“. Jo vadovaujami šios apylinkės sukilėliai be kraujo praliejimo užėmė Dusetų valstias įstaigą ir suorganizavo policiją dar prieš vokiečių pasirodymą. Bet štai čia sugalvojo nuginkluoti keletą besitraukiančių raudonarmiečių ir tavo mėgstamą Šilėlio pakraštį jis tiesiog beprasmiškai paaukojo savo gyvybę.

– Žinai, sūnau, mūsų kaimui teko padrebėti porą savaičių, kai pradėjo siautėti sunkvežimiai, gaudydami žmones. Naktimis nenakvojome namie, o dieną irgi prisilaikydavome šile. Prasidėjus karui, tavo dėdė tuoj atgavino šaulius. Atsirado ir ginklą. Kai kurie partizanai pradėjo suiminėti raudonųjų prisiplakėlius. Sumėmė ir mūsų kaimo galulaukes mažamajam Vaitoni, kaltindami pranešėjimu apie kaimo nuotakas, ir čia, mūsų name esančioje mokykloje, pradėjo mušti. Neiškentęs įsikūso, pasakydamas, kad kaltas, ar nekaltas – nuspręstas teismas, nes jis juk neišdūmė su bėgančiais raudonaisiais.

(Bus daugiau...)

TĖVYNĖS LABUI

80

BALYS RAUGAS

Tuomet buvo beveik visi dvidešimtmečiai, o čia iš to būrelio jauniasias Gureckas buvo atūtoniolikmetis, o vyriausias – aviacijos majoras Puodžius, vienas generolo Kubiliūno tarėjų, pasiryžęs išklausyti teisininko diplomui trūkstantis dalykus, buvo 45 metų amžiaus. Nebuvo ir universiteto koridoriuose skambiantis elegancijos juoko, kaip anais metais Vytauto Didžiojo universitete. Tačiau skelbimų lentoje pasirodė įvairūs studentų korporacijų pranešimai apie susirinkimus, planuojamas ekskursijas į miesto žymesnes vietas bei išvykas į Vilniaus apylinkes – Trakus, Verkius ir t.

Pradėjo taisyti ir Vilniaus lietuvių katalikų reikalai, kai atvyko arkivyskupas Reinsys, o su juo ir būrys kunigų, kurių tarpe su į Vilnių perkeltamą Pedagoginių institutų ir jo kapelionas kunigas Lipniūnas. Ir suskambo prie Vilniaus universiteto prisišliejusi Šv. Jono bažnyčia turiniais, patriotinėm mintim perpintais pamokslais. Kiekvieną sekmadienį naujieji Vilniaus gyventojai, suplaukę į sostinę iš įvairių Lietuvos vietovių, būrį būriais rinkosi į Šv. Jono bažnyčią semtis dvasinių jėgų iš idealaus kunigo Lipniūno žodžių, skambėjusių tik lietuvių suvokiama tiesa apie pareigą savajai tėvynei, tapusiai dviejų šimtmėlininkų auka. Tie žodžiai gundė, o kartu ir skatino sunkiose sąlygose

ieškoti būdų, vedančių tautą iš nusivylimo, kai sustojus veikti laikinajai vyriausybei, lietuvių aktyvistų fronto igaliotinis Leonas Prapuolenis 1941 m. rugsėjo 20 d. iškėlė vokiečių kariuomenės lauko komendantui memorandumą prieš vokiečių civilinės valdžios veiksmus, ir už tai Prapuolenis buvo išvežtas į Dachau stovyklą, o Aktyvistų frontas uždarytas. Į tai reaguodami, trys garbingi tautos vyrai – Krupavičius, Aleksas ir Grinius – pasakėbė memorandumą, protestuodami prieš Lietuvos kolonizavimą ir tvirtai pasisakydami prieš žydų naikinimą. Visi trys buvo nušauti.

Ir pabiro vyrai dviem kryptim. Leitenantas su šaulių vadu nukubėjo į raištą, klampodami nuo mėlynų krūmais spaugusio kupeto ant kupeto. Šlapi ir purvini. – Ne, jie iki čia nesėka, – ištarė šaulių vadas. O šoninio patrulio garssas su keiksmais jau artėjo. Ir jie slinko, šokinėdami nuo kupeto ant kupeto, kiekvieną šolį užbeigdami rusišką keiksmažodžiu. Leitenanto Raugo FN užtaisytas: „Jeigu jis užšoks – jam mirtis, o paskui...“ Jam besizėgnojant, lieknas armėnas užšoko ant kaimyninio kupeto ir greit nutolo. Palengva nutolo ir raudonarmiečių dalinio natūralus žygio triukšmas.

Neakubėjo vyrai, išgyvenę mirties siaubą, išsikrapštyti iš bjaurios komatinės, kur lyg paguodai ar nuraminimui viri šaulių būrio vado galvos, ant krūmokšnio šakelės pragydo mažytis pilkas paukštelis...

Patikrinęs pašto agentūroje telefonu aplinkinius miestelius, šaulių vadas sužinojo, jog tai buvo Utenos

– Ukmergės – Švenčionių keliuose pats didžiausias žygiuojantis raudonarmiečių junginys. Jau buvo žinoma, kad vokiečių kariuomenė yra pasiekusi Latvijos sieną.

Kitą rytą Riešutėnų šaulių būrio svečiai padėjo atsisveikinti.

Ltn. Raugas, pasirinkęs tiesiausią laukų kelią, išvygo Tauragnų link. Laukuose buvo kai kur matyti šienploviai, tačiau jokio raudonarmiečio ar vokiečio. Net nenorėjo tikėti, kad saulei besileidžiant, jis jau bus Daugailiuose. Tai gerai pažįstama vietovė, galėtų pas daug ką stabtelėti. Bet nutarė užėti pas Juodėnus, kurių tėtos name, kai mokėsi Utenoje, nuomojo kambarį ir gyvenė drauge su jų vyriausiojo sūnumi Edmundu, šį pavasarį baigusiu mediciną. Jis buvo sutiktas labai šiltai.

– Vokiečių daliniai dar vakar žygiavo plentu link Zarasų. Kai čia stabtelėjo, sulaukė vieną baltaraištį su ginklu ir jau ruošėsi sušaudyti, tačiau pavyko šiaip taip išgelbėti, – pasakojo daktaras Edmundas.

– Gerai, kad papasakojai šią šturpią istoriją. Del šventos ramybės savo FN paliksi paties globai, kad ir man neįvyktų kaip tam baltaraiščiui. O mano dokumentas – Dusetose išduotas pasas – aiškiai rodo, kad esu šios apylinkės kraštiečiai.

Ryte atsisveikinus su bičiuliška Juodėnų šeima, žygiuodamas šaltiniais keliais, už poros valandų su širdies virpesiu įžengė į tėvų sodybą, sukeldamas džiaugsmo ašaras. Ir brangioji Maričiukas, ir sūnelis, ir mamytė, ir tėvelis, ir sesutė, ir brolelia...

P.S. Mūsu gyventojai dar prideda valetijos mokesčio 8.75% (\$1.32). Užsakykite šių „Draugo“ adresu.

Antanas Bakšys

Iš partizanų istorijos (32)

REQUIEM MOKSLO DRAUGUI

HENRIKAS KUDREIKIS

Antstovos jaunystės prisiminimai. Pakrantės juodaksnio se supasi varnų būriai. Mes, jauni gimnazistai, numetam batelius, pasiraitydami kelnes ir brendame į vėsius Prabuodan vandenis. Atsivėsime grįždami apžiūrime urvinių kregždžių lizdus ir sustojame prie kareivinių. Antanas ir aš su dideliu įdomumu sekame 2-ro artilerijos pulko vyrų jojimo rikiuotę. Nežinojome, jog po kelių metų, skirtingu laiku ir skirtingomis aplinkybėmis, neišsime šiu vyrų uniformą.

Kartą beklajojant pavijo mus juodas debes. Žaibas ir ilgas grūmojantis griausmas nuriada dangumi link Kalnų miškų. Sušlampame kaip vištėliai. Įslenkame į jo namus. Batų ir batų tepalų kvapas troboje. Antano tėvas buvo batsiuvys.

Gimnazijoje kartu grūmėmis su fizikos ir algebras problemomis. Jas dėstė matematikos ir astronomijos mokytojas B. Ketarauskas, mūsų pramintas Šešku. Dalykus dėstė sunkia, beveik mums nesuprantama, forma, tad gerai tekdavo sukrusti, kad išvengtume dvejutų.

Po pusšimčio metų aplankau savo senąjį žemaitį miestą. Tarp nepažįstamų pastatų ranka moja senasis žemaitis su meška. Bažnyčia ir dominikonų vienuolynas išlikę. Ant kalnelio kapinės, lyg kviesdamos mane. Tarp naujų partizanų kapų eilių nėra Antano.

Antanas Bakšys-Klajūnas. Germantas gimė 1923 m. Raseinių mieste, mokytojo vietos gimnazijoje. Pabėgo iš Rusijos, beveikant į Sibirą. Po ilgesnio partizanavimo ir darbo partizanų spaudoje 1952 m. ėjo Jūros srities vado pareigas. Taip pat kartu buvo LLKS Tarybos prezidento pirmininko pavaduotoju. Suprasdama, koks likimas laukia jo paties, Antanas kūrė kovos tėsęją — Vėjų sąjungą. Būdamas vienas iš LLKS vadų, jis matė, kad kova sunkeja ir jos formos neatitinka

padėčiai. Jis ieškojo dvasinio-intelektualinio pasipriešinimo būdų.

Skaitant Vėjų programinius nuostatus, tačiau tenka nustebti, kad jie labai skiriasi nuo partizanų įstatų, kuriuos iki šiol sukūrė buvę kariai, šauliai, pavasarininkai ir ateitininkai. Vėjų ideologas Antanas Bakšys-Germantas pareiškė, jog kovos prieš žmonijos priešą bolševizmą, bet kai kurie jo planai keislos: nacionalizacija, fabrikuojamieji bankai, bažnytinio turto atėmimas, civilinė metrikacija. Ūkių žemės reforma siek tiek nutolsta nuo bolševikinių. Kodėl neapykanta užsienio lietuviams?

1952-ieji metai ginkluotos rezistencijos saulėlydžio metai. Vienas po kito žūsta vadai, dalis areštuoja ir panaudojami išdavimo operacijoms. Tik, sukūrus ryšio grandinę, tuoj pat prasideda areštai ir darbas nueina vėjais. Tokia padėtis sekino likusiųjų partizanų fizines ir dvasines jėgas. KGB agentai pranešė partizanų vadų kiekvieną judesį ir jų nuotaikas. Viename tokių pranešimų (datuotas 1952 m. vasario 16 d.), kuriame KGB agentas Perkūnas skelbia jog A. Bakšys-Klajūnas, Germantas buvo apsisotęs Gudžiūnų kaime. Jis sakė, kad blogai jaučiasi, skauda širdį, negalys miegoti. Nors labai pavargsta, bet tai jam esą nesvarbu — kam gydytis, nes vis tiek reikia greitai mirti. Jo nuotaika buvo baisi.

Apgailėtinai reikia pasakyti, kad per 22 nepriklausomybės metus Lietuva prisiugino didvyrių, bet, deja, ir minias taautos išdavikų. Leninistai-stalinistai išdavė Jūros srities štabo pareigūnų bunkerį, kuris buvo K. Rūko sodyboje, netoli Kelmės.

Šaltą vėjuotą dieną keršto ištroškė raudonieji žudikai apsupo sodybą. Bunkeryje buvo: Antanas Bakšys, J. Jurkūnas-Valeras, (Jūros štabo v-kas), jo žmona E. Gendrolytė-Balandė. Ryšininkas A. Jankauskas pasidavė.

Gal Antanas paskutinę minu-

A.A. STEPĄ INGAUNĮ IŠLYDĖJUS

Netikėta, staigi mirtis Stepo Ingaunio, Lietuvių Bendruomenės pirmininko, sukrėtė visą Hot Springs apylinkę. Iki paskutinės akimirkos velionis gyveno pilną gyvenimą, religinio žmogaus, tauraus patrioto. Lapkričio 24 d., minint Lietuvos kariuomenės šventę, kartu su J. Kiburu įnešė į mūsų bažnytelę vėliavas. Šv. Mišių metu priėmė šv. Komuniją ir po pamaldų pakvietė visus į seselių mokyklos biblioteką pagerbti žuvusių karių, partizanų. Po to pravedė susirinkimą, kuriame buvo nušalytos L. Bendruomenės veiklos gairės. Po susirinkimo grįždamas namo sukiubo prie vairo savo automobilį, kurio buvo išvažinėjęs tūkstančius mylių po visą Ameriką. Atvykusi greitoji pagalba dar jį atgaivino, bet ligoninėje mirė plyšus didžiuliam arterijai.

Stepas Ingaunis gimė 1912 m. lapkričio 9 d., Vilniuje. Lietuvoje buvo geležinkelio policijos pareigūnas. Gyveno Tauragėje. 1941 m. susituokė su Aldona Užupyte. Paskutiniu laiku dirbo akcinės bendrovės „Maistas“ buhalterijoje. 1944 m. traukdamiesi nuo raudonojo siaubo atsikūrė Bamberge, Vokietijoje, ten jiems 1947.12.3 d. gimė sūnus Algis. Į Ameriką atvyko 1949 m., kur Cicero, Illinois, tapo jų antraisiais namais. Dirbo „Hotpoint“ ir „General Electric“ bendrovėse, o savo laisvalaikį aukėjo visuomeniniam darbu. Buvo pasiūlytas bendruomenininkas, veiklus LB nės veikėjas-apygardos bei apylinkės pirmininkas. Susirinkimai, posėdžiai, demonstracijos buvo jo gyvenimo dalis, skirta Lietuvos laisvinimo bylai. Jam nuosirdžiai talkino žmona Aldona.

Išėjęs į pensiją, S. Ingaunis su žmona 1975 m. persikėlė į Hot Springs, Arkansas, kur tuoj pat įsikūnė į bendruomeninę veiklą. 1975.07.6 iš Petro Baltiūno perėmė apylinkės pirmininko pareigas ir su pora trumpų pertraukų vadovavo Hot Springs apylinkėi. 1986.6.18 d. neteko žmonos, pakirstos sunkios ligos.

Atsisveikinimas su velioniu St. Ingauniu vyko Gross laido tuvių namuose š.m. lapkričio 27 d. Jam vadovavo Juozas Kiburas, atsisveikindamas LB nės vardu. Kunigas Jonas Rusteika sukalbėjo rožinį ir atliko kitas religines apeigas. Dainininkų kvartetas atliko Ch. Gounod giesmę „Ave Maria“. Radijo ir Lietuvių fondo vardu atsisveikino S. Šmaizienė, BALFo vardu — Jonas Miežinskas. Bendrai sugiedotos dvi giesmės: „Aš gyvenimo prasmės ilgai ieškojau“ ir „Marija, Marija“. Dainininkų vieneto vardu žodį tarė Regina Sabaliūnienė, pakviesdama visus tauriam Lietuvos sūnui sugiedoti Lietuvos himną. Šeimos vardu jausmingai kalbėjo Zofija Kriščiukaitienė, užbaigdamas E. Dovydatienės eilių posmą: „Ateinantį kartai nėra ką palikti, nei turtų, nei vardo garšaus, tik mylintį širdį galiu dovanoti ir mėlyną skliautą dangaus“.

Mirusiojo Stepo kūnas buvo sudegintas, o šv. Mišias už jo sielą sekmdienį, gruodžio 1 d., šv. Mykolo bažnytelėje aukėjo kun. Andrew Default, dalyvaujant apylinkės lietuviams. Šv. Rašto skaitinius skaitė Marytė

te pro bunkerio angą pažvelgė į žemaitijos lygumas, miškus ir netoliese esantį Malavėnų pilialaknį, spėjama esant kunigaikščio Margirio žuvimo vieta. Antanas su dviem kovos draugais pasirinko Pilėnų didvyrių likimą. Mano mokslo draugas iškelia į begalinę naktį. Tik žvirbliukų choras sugiedojo gedulingą Requiem.

Radienė. Prieš pamaldas mirusiojo intencija buvo kalbamas rožinis, vadovaujant Pranui Radziui.

Tą patį rytą a.a. St. Ingaunio mirtis buvo paminėta „Leiskit ir Tėvyne“ radijo transliacijoje ir pareikšta užuojauta velionio artimiesiems ir visai Hot Springs apylinkėi, netekus ištvėrimo ir darbštus LB pirmininko.

Velionio palaikai bus nuvežti Čikagon ir laidojami šv. Kazimiero kapinėse. Apie tai bus pranešta spaudoje.

Reiškiame užuojautą liudesyje likusiems — Zofijai, velionio sūnui Algiui, anūkams: Arūnui, Petriui, Kristinai ir proanūkei Meilutei; giminėms bei draugams Lietuvoje.

Ilsėkis ramybeje, taurus lietuvi, pavyzdinčiai atlikęs savo užduotį šioje žemėje.

Salomėja Šmaizienė

Stepas Ingaunis.

50-sis KUNIGYSTĖS JUBILIEJUS

Per Visų Šventųjų šventę popiežius Jonas Paulius II minėjo savo kunigystės 50-ąsias metines. Iškilmingas šv. Mišias šv. Petro katedroje drauge su popiežiumi koncelebravo kardinolas Camillo Ruini ir daugiau kaip 700 Romos kunigų.

Per pamokslą popiežius Jonas Paulius II prisiminė 50 metų senumo įvykius. 1946 m. lapkričio 1 d., lydimas nedidelės gimnazių ir draugų grupės, jis atvyko į Krokuvos kardinolo Sapiegos rezidenciją. „Su jauduliu prisimenu, kaip gulėjau ant grindų arkivyskupo privačioje koplyčioje, kaip giedojau „Veni Creator“ bei Visų Šventųjų litanią ir kaip vyskupas užėjo ant manęs savo rankas“. Kitą dieną jis aukėjo savo pirmąsias šv. Mišias Krokuvos katedros kriptoje.

Popiežius sakė, jog jis šią dieną sąmoningai norėjęs aukoti šv. Mišias drauge su „Romos krikščionių bendruomene“, ypač Romos vyskupijos kunigais. Nuo savo tarnybos pradžia Jonas Paulius II kaip Romos vyskupas kunigais įšventino maždaug 2000 kunigų. „Dėkoju Krokuvos Bažnyčiai, kurioje pradėjau savo kunigiskąją tarnystę. Šiandien

dėkoju ir Romos Bažnyčiai, kur, būdamas Petro soste, švenčiu auksinį kunigystės jubiliejų“, — kalbėjo popiežius po šv. Mišių šv. Petro aikštėje.

Romos vyskupijos vardu kardinolas vikaras Camillo Ruini dėkojo popiežiui už „atsidavimą ir ištikimybę“. Šv. Mišių pabaigoje popiežius vėl pavadė save patį ir Romos Bažnyčią šv. M. Marijos globai.

MOTERYS YRA RELIGINGESNĖS

Kaip rodo paskutiniai Austrijoje atlikti sociologiniai bažnytiškumo bei religiško tyrimai, moterys paprastai yra religingesnės už vyrus. Jų daugiau negu vyrų laiko religiją ir Bažnyčią svarbiais dalykais, daugiau tiki į Dievą, jos dažniau lankosi bažnyčioje ir meldžiasi beveik dvigubai daugiau už vyrus. Moterų grupėje skirtumai ypač ryškūs tarp dirbančių moterų ir namų šeimininkių: iš dirbančių moterų tik 38% laiko religiją ir Bažnyčią svarbiais dalykais (namų šeimininkių 68%), 59% tiki į Dievą (namų šeimininkių 73%), tik 16% dažnai lankosi bažnyčioje (37% namų šeimininkių) ir 35% daug meldžiasi (51% namų šeimininkių). Šiuos skirtumus, pasak mokslininkų, galima paaiškinti daugeliu aplinkybių. Namų šeimininkių gyvenamasis pasaulis ribotesnis, jų socialinius santykius labiau lemia tokie lokalinio-tradicinio pobūdžio kriterijai, kaip kaimynystė ir giminytė. Be to, moteris, pasižvelgusi vien namų ūkiui, labiau veikia orientacija į šeimą. Tuo tarpu profesinis darbas už namų sienų labiau reikalauja racionalaus, dalykiško ir našaus mastymo bei elgesio, didesnio lankstumo bei mobilumo. Todėl, kaip mano sociologai, už namų sienų dirbančioms moterims būdinga individuališkesnė, galbūt netgi materialistiškesnė nuostata. Kiti sociologinio tyrimo rezultatai liudija, kad viengungiai ir išsiskyrę žmonės yra aiškiai mažiau religingai už susituokusius ir našlaivčius.

Tyrimų rezultatus, pasak mokslininkų, reikėtų aiškinti stipriai mažėjančiu religiško Austrijoje fone: vis daugiau austrų religiją „privatizuoja“, poreikis tikėti į Dievą atsijauna nuo Bažnyčios. Vis dėlto aiškiai areligiškų tėra 10 — 20% Austrijos gyventojų, o Katalikų Bažnyčiai tebepriskaito beveik 60% austrų. Ši grupė be Bažnyčios ištikimų katalikų (beveik 20% visų gyventojų) apima ir tuos krikščionis, kurie šv. Mišiose dalyvauja bent porą kartų per metus (39%).

„Bažnyčios žinios“, Nr. 21

Sangrūda. Rugpjūčio 31 dieną Vilkaviškio vyskupas J. Žemaitis, MIC, Sangrūdos parapijos bažnyčioje kunigystės šventimui suteikė diakonui Vladiui Čeriakovui (gim. 1971 m.). Jis paskirtas Kudirkos Naumiesčio vikaru.

THE JOINT BALTIC AMERICAN NATIONAL COMMITTEE, INC.

2nd Conference on Baltic Security and U.S. Policy in the Region
March 7-9, 1997

Hyatt Regency Crystal City, 2799 Jefferson Davis Hwy, Washington, D.C.

Individuals must register with the Hotel, 1-800-233-1234.

Registration fee is \$110.00 (per person) payable by February 7, 1997. After Feb. 7, fee is \$125.00 (per person). Checks payable to the Joint Baltic American National Committee, Inc.

For further information please contact JBANC at (301) 340-1954 or Fax (301) 308-1406 or e-mail jbanc@jbanc.org

• JBANC is a Washington based organization representing the interests of the Estonian American National Council, the American Latvian Association and the Lithuanian American National Council.

A.†A.

SESUO M. ESTELLE LUCAS, SSC

Mūsų mylima Seselė mirė 1996 m. gruodžio mėn. 9 d., sulaukusi 89 mtų.

I vienuolyną įstojo iš šv. Petro parapijos, Boston, MA. Vienuolynė įžaduose išgyveno 68 metus.

Pasiliko nuliūdę šv. Kazimiero seserys ir artimieji gimines: seserėčia Maureen Magaldi, gyv. Wollaston, MA. Kūnas pašarvotas šv. Kazimiero vienuolynė, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, gruodžio 13 d., penktadienį 10 val. ryto.

Laidotuvių šv. Mišios šv. Kazimiero Seserų vienuolyno koplyčioje gruodžio 14 d., šeštadienį 9:30 val. ryto.

Laidotuves šv. Kazimiero lietuvių kapinėse gruodžio 14 d. Prašome dalyvauti laidotuvių Mišiose ir pasimelsti už Seselės sielą.

Šv. Kazimiero Seserys ir seserėčia.

Laidotuvių dir. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

BALF'O CENTRO VALDYBA NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA

Visiems geradariams, kurie, pagerbdami BALF'o CV išdininko ir direktoriaus a.a. Kosto Čepaičio atminimą, paskyrė aukas BALF'ui. Aukus įteikė:

\$200 Birutė ir Gediminas Biskiai, Lara Bartkute ir Scott Goldstein.

\$100 Barbara Morkūnas, Bronė ir Viktoras Motušiai, Gražina Musteikienė, Maria ir Antanas Rudžiai, Aldona Valienė.

\$50 Aires Environmental Service, Ltd., Kostas ir Karolina Bružai, Eva A. Jerome, Jolanta ir Šarūnas Peckai, Irena ir Benas Serapinai, Justine Žirgulis.

\$40 Irena Kairyte, Gražina ir Sigitas Krašauskai, A. Rimienė, J. ir J. Sakevičiai.

\$30 Thomas ir Dainė Quinn, Kostas, Donata ir Marytė Burbai, Antanas ir Viktorija Valavičiai.

\$25 Laima ir Petras Aleksai, Danguolė ir Eugenijus Bartkai, Birutė ir Juozas Briedžiai, Gražija Šeima, Ieva ir Vytautas Kasniūnai, Viligalė ir Jurgis Lendraciai, Kastytė ir Zenonas Petreikiai, Albina ir Liudasa Ramanauskai, Elena ir Česlovas Rukuišos, Vida ir Kostas Stankai, Augustas ir Vacys Šauliai, Bronė ir Algirdas Vaitkai, Danguolė ir Aleksas Vitkai, Francesca ir Stasys Žymantai.

\$20 Ona Abromaitienė, Domas Adomaitis, Marija Ališauskienė, Algis Čepenas, Kostas Dočkus, Elena Druskis, Danutė Garbonkus, Emilija Gaškienė, Jadvyga ir Petras Gruodžiai, Juzė Ivašauskienė, Aleksandra Jurjonienė, Ada ir Domas Misiuliai, Sofija Plėnienė, Zuzana Pupienė, Elena Repšienė, Izabelė Stončienė, Dalia ir Algis Urbutai, Bronius Užsienis, Juozas Vaineikis, Emilija Valantinienė, Stasys Vana-gūnas, Juzė ir Jonas Žebrauskai, Stasys Žilėvičius.

\$15 Gabrielė ir Albinas Dzirvonai, Elvyra ir Pilypas Naručiai, Živilė Šimaitienė.

\$10 Rita ir Bronius Blekai, Teodoras Blinstrubas, Sharon Bogusz, Aldona ir Juozas Brizgiai, Stefa Galesienė, Aldona Griškienė, Regina Jautokaite, Sofija ir Aleksas Kikilai, Asta Kristopienė, Pranė Marcinkienė, Pranė ir Juozas Masilioniai, Bronė Mikulskienė, J. ir M. Placai, Valerija ir Jonas Pleiniai, Sofija ir Vytautas Ripskiai, Anastazija Šėmienė, Konstancija Venkutė.

\$5 Mary Banky, Irena Smiļiauskienė.

TRANSPAK - naujas adresas ir telefonas

4545 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. 773-838-1050

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos.

Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.

MAISTO SIUNTINIAI

Du patys populiariausi - tai 55 svarų įvairaus maisto už \$98 ir šventinis už \$39.-

\$98.- rūkytos dešros, mėsos konservai, šprotai, vaisių sultys, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, tirpi kava, malta kava, kakava, arbata, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, riešutai, žirneliai, agurkai, šokoladas, aspirinas, vitaminai.

\$39.- 55 svarai arba 25 kg.

\$39.- tirpi kava, malta kava, arbata, kakava, vaisių sultys, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, vitaminai.

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Mūsų atstovybė Lietuvoje:
Vilnius 26-28-27, 26-24-27

Antano Bakšio ir jo ginklo draugų žuvimo vietoje, netoli Kelmės, pastatytas paminklas. Iš kairės partizano sesuo Eugenija Ivanaukaitė, viduryje — Janė Paulauskienė ir A. Bakšio sesuo Zita Dirmeikienė.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ar reikia kalėdaičių (plotelių)? Jų galima gauti ir „Draugo“ administracijoje. Atsilankę atlikti kitų reikalų ar įsigyti gražių dovanų prekių, nepamirškite apsirūpinti kalėdaisiais Kučių vakarienei.

Lietuvos Vyčių 36 kuopos susirinkimas kviečiamas gruodžio 16 d., pirmadienį, 7:30 val. vak., Nekalto M. Marijos Prasidejimo parapijos mokykloje (įėjimas pro mokyklos duris, 4420 S. Fairfield Ave.). Susirinkimas bus trumpas, o po susirinkimo – kalėdinės vaišės ir pabendraavimas. Nariai prašomi atsinešti po Kalėdų eglutę papuošalą. Po susirinkimo eglutė su visais papuošalais bus padovanojama vienam laimingam dalyviui. Kun. Fabijonas P. Kirielis palaimins kalėdaičius ir, pagal lietuviškas tradicijas, visi pasidalins, palinkės vienas kitam linksmy švenčių. Faustas Strolia gros akordeonu ir visi giedos tradicines lietuviškas ir angliškas kalėdines giesmes. Vaišės bus parūpinotos kuopos valdybos. Naujasis kuopos pirmininkas Martynas Gestautas visus kviečia dalyvauti, o tie, kurie išsikraustė į priemiestį ir laikinai nutraukė susirinkimų lankymą, kviečiami grįžti ir toliau dirbti „Dievui ir tėvynei“.

Evelyn Oželienė tvarko Lietuvos Vyčių 36 kuopos ruošiamo „Candlelight Dinner Dance and Buffet“ reikalus. Pietūs ruošiami gruodžio 14 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Jeigu interesuojatės, prašoma jai paskambinti 773-254-7553. Maistą gamins Racine kepykla, šokiama gros Ričardo Soko orkestras.

xTRANSPAK praneša: „Giliausias Žemaitijos ežeras Plateliai. Ežero salose yra išlikusių rūmų griuvėsiai. Pasakojama, kad ten stovėjo karalienės Bonos, Žygimanto Augusto motinos, rūmai“. **Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos** į Lietuvą. Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629, tel. 773-838-1050.**

x „Gimtasis kraštas“ tai didžiausias ir gražiausias bendro pobūdžio savaitinis žurnalas Lietuvoje, pilnas įdomių straipsnių, informacijų apie Lietuvos ir užsienio lietuvių gyvenimą. Kiekvieną savaitę išleina 68 psl. apimties ir jame spausdinama daug spalvotų nuotraukų. Jo kaina JAV oro pašto (gaunamas per 5 dienas) tik 90 dol. Dėl užsisakymo ar prenumeratos pratęsimo rašyti: **E. Šulaitis, 1330 S. 51 Ave., Cicero, IL 60804; tel. ir faksas (708) 652-6825.** Pavieniais numeriais gaunamas: „**LION FRAME**“ galerijoje (pas L. Narbutį), 3125 W. 71 St.

x NIDA delikatesų parduotuvė, 2617 W. 71 St. Chicago, tel. 773-476-7675, siūlo jūsų kėčių stalui: šližikų, aguonų pieno, įvairių žuvų bei silkų, kimštos lydekų, įvairių vinigretų, kiselius. Jūsų Kalėdų stalui siūlome: kiaulienos, veršienos ir viščiuko vyniotinių; kiaulieną kimštą grybais, zrazų, viščiuką su slyva ir įvairių kitokių mėsos pateikalių. Iš saldumynų turėsime: Napoleono, riešutinių bei vaisinių tortų, sausainių, eglučių, grybukų, šakocių ir kt. skanumynų. **Sekmd. ir pirmd. prieš kėčias NIDA dirbs nuo 8 v.r. - 5 v. p.p. Antrd., kėčių dieną, dirbsime nuo 8 v.r. - 4 v. p.p.** Linksmy švenčių jums linki NIDOS savininkai.

„DRAUGO“ ADMINISTRATORIUS PRANEŠA

Lapkričio ir gruodžio mėnesių mūsų santykiai su Čikagos centriniu paštu žymiai pagerėjo. Kiekvieną savaitę susitinkame ir peržiūrime Jūsų pateiktus duomenis. Anketos, kurias Jūs užpildote, yra analizuojamos, ieškant priežasčių, kodėl „Draugas“ Jūsų nepasiekia laiku. Radome pataisymų ir papildymų mūsų sistemoje. Kad dienraštis pasiektų Jus kaip galima greičiau, reikia jį suskirstyti į maišus taip, kad maišas būtų neatidarytas, kol jis pasiekia Jūsų vietinį paštą. Jeigu yra nors 6 skaitytojai vietinio pašto ribose, užtenka atskiram maišui.

Prieš mėnesį mes normaliai išdalinavom laikraštį į 120 maišų. Geriau susipažinę su naujom pašto taisyklėmis, dabar išdalinam į 220 maišus. Dėl to daug daugiau laikraščių bus pristatyta tiesiai į Jūsų vietinį paštą, o ne į kokį centrinį paštą, kur maišas atidaromas ir laikraštis išskirstomas vietinams paštam. Kiekvienas skirstymas prideda vieną ar daugiau dienų, kol laikraštis Jus pasiekia.

Dabar, pagerinus „Draugo“ išskirstymą ir santykius su Čikagos paštu, ypač svarbu gauti iš Jūsų duomenų. Mums reikia žinoti, ar laikraščio pristatymas pagerėjo, ar ne. Kiekvieną mėnesį rasite „Draugo“ anketa. Būtinai ją užpildykite ir atsiųskite mums. Kiekviena gauta anketa bus patikrinta mūsų ir pašto, stengiantis pagerinti laikraščio pristatymą. Be šių duomenų tiek mes, tiek paštas nieko negali padaryti. Nepamirškite priklipuoti lipnuką, kuris yra „Draugo“ pirmo puslapio viršuje, kairiame kampe. Tas lipnukas nustato, ar klaida yra mūsų, ar pašto. Jeigu visa informacija lipnukė atitinka pašto reikalavimus, tai tada paštas ieško būdų pagerinti laikraščio pristatymą. Taip pat prašau siųsti užpildytą anketą tiesiai mums, o ne Jūsų vietiniam paštui.

Ignas Budrys

x NAMAMS PIRKTI PAŠKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (312) 847-7747.**

My mailing label:

To:
Circulation Manager
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Delivery of my daily newspaper, the DRAUGAS, has been very irregular. I have kept track of delivery dates as shown below. I hope this will help you find the reason for the poor delivery.

Date of Issue	Date Received	Date of Issue	Date Received
Dec. 11, 1996		Dec. 18, 1996	
Dec. 12, 1996		Dec. 19, 1996	
Dec. 13, 1996		Dec. 20, 1996	
Dec. 14, 1996		Dec. 21, 1996	
Dec. 17, 1996		Dec. 24, 1996	

Sincerely yours,

Aktorė Olita Dautartaitė ir aktorius, poetas Eugenijus Ignatavičius skaitys, deklamuos ir atliks labai įdomią programą šį sekmadienį, gruodžio 15 d., 3 val. p.p. Jaunimo centro kavineje. Žodinio meno popietę rengia „Draugas“. Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

A.a. ses. kazimierietė M. Estelle (Bertha Lucas) mirė š.m. gruodžio 9 d. Šv. Kazimiero vienuolyno motiniškojo namo slaugos skyriuje, Čikagoje. Gimusi 1907 m. Boston, Mass, į Šv. Kazimiero vienuolyną įstojo iš Šv. Petro parapijos Bostone. Ses. M. Estelle buvo aukštesniosios mokyklos mokytoja, mokytojavusi Šv. Kazimiero akademijoje, Maria aukštesn. mokykloje, Emerson, NE, Mt. Carmel, PA, Worcester, MA, Holland PA, Ft. Lauderdale, FL ir kitose mokyklose, vedamose seselių kazimierietių. Laidojama gruodžio 14 d. Šv. Kazimiero kapinėse, Čikagoje, ses. kazimierietių skyriuje.

Laiką iki Pasaulio lietuvių centro rengiamą Kėčių jau skaičiuojame ne savaitėmis, bet dienomis. Primename, kad tradicinės PLC Kėčios gruodžio 20 d., penktadienį, 6:30 val. vakare, didžiojoje saleje. Kviečiame įsijungti į didelę lietuvišką šeimą, palaikyti seną Kėčių vakaro tradiciją ir jas švęsti kartu. Registruoti būtinai reikia pas Aldoną Palekienę 1-708-448-7436, nes gera žinoti, kiek pagaminti maisto. Kėčias ruošia PLC renginių komitetas.

x Dėmesio, dėmesio FSS Čikagos skyriaus filisteriali! Kalėdinė sueiga, numatyta gruodžio 20 d., dėl PLC ruošiamų kėčių, kurios įvyks tą pačią dieną, nukeliami į 1997 m. sausio 10 d. 7:30 v.v. PLC Bočių menėje, Lemont, IL. Pabendrausime, pasivažiavime skaniais šaltais užkandžiais. Laukiame visų! Auka \$10. Rezervacijoms skambinti fil. R. Kaveckaitė 708-499-0687.

x Arizonos Lietuvių Bendruomenė globoja 5 našlaičius Lietuvoje. Prateidami globą kitiems metams, atsiuntę \$750. Iš tų pinigų \$500 paauguko gerasis daktaras E. McKay. Tas gerasis daktaras atsiuntė Lietuvos vaikams visą dėžę žaislų, kurie bus persiųsti į Lietuvą į Santariškių ligoninę, kad po sunkių operacijų vaikai galėtų būti pradijinti. Dėkojame Arizonos LB valdybai ir gerajam dr. E. McKay už jų dosumą. „Lietuvos Našlaičių globos komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.“

Jaunimo centro kavineje kalbasi dvi lietuvės:

— Ar žinai, kad pas prof. dr. J. Račkauską svečių namelyje jau kuris laikas gyvena Landsbergis?

— Ką tu sakai? Slapta atvyko?

— Ne. Užsidaręs skautų rūsyje tapo. Greit Čiurlionio galerijoje bus paroda.

— Palauk, palauk, tu kažką maišai. Yra toks modernus tapytojas Linas Liandzbergis, tas tai gali būti...

— Koks skirtumas viena kita raidė? — Liandzbergis, ar Landsbergis? Tai vis vyrai, kurie Lietuvą vaduoja! Būtinai eisiu į jo parodą!

Jos tikrai neapsiriko — gruodžio 13 d. Čiurlionio galerijoje bus atidaryta jaunesnės kartos įvairiapusio, tikrai modernaus menininko Lino Liandzbergio tapybos darbų paroda. Dailininkas gimė 1965 m. gegužės 2 d. Vilniuje. Tėvas buvo garsus architektas, mama — filologė, ilgametė enciklopedijos leidyklos darbuotoja. 1983 m. Linas baigė Vilniaus 15-tąją vidurinę mokyklą, o taip pat ir specialią jaunimo meno mokyklą Konarskio gatvėje, kuri garsėjo dideliu profesiniu reiklumu, čia mokė žinomi dailininkai Ričardas Povilas Vaitekūnas, Arvydas Šaltenis ir kt.

Tais pačiais metais Linas Liandzbergis įstojo į Vilniaus dailės instituto (dabar akademijos) tapybos fakultetą. Dar platesnius meno akiračius čia jam atvėrė dailininkai pedagogai Kostas Dereškevičius, ypač kompozicijos suvokime, Jonas Čeponis — spalvų derinių skambesį, jų aktyvumą, diplominio darbo vadovas — žymusis tapytojas Augustinas Savickas, mokes ieškoti „tikrų tiesų“. Jaunas diplomantas tuoj pat įtraukė į parodas — pirmoji buvo Kaune, skirta jaunųjų dailininkų kūrybai. Vien personalinių parodų surengta šešetas, iš kurių viena — Vakarų Berlyne 1994 m. Kolegos mėgsta Liną ir jo kūrinius jau apkeliojo Suomiją, Pietų Korėją, Daniją, Peterburgą Rusijoje, pabuvojo parodose Čekijos Karlo Varuose, Slovakijos Bratislavoje ir Nove Zamkuose, Vengrijoje — Sentendrije ir Vace.

Linas Liandzbergis kuria performansus, instaliacijas, akcijas. Geras jo kūrybinis draugas — Džiugas Katinas (Leono Katino, žymaus tapytojo anūkas). Jie pabrėžia, kad performansų šaltį galima ieškoti Lietuvoje net XIX a., kai dvaruose vykdavo „gyvieji paveikslai“, inscenizacijos. Su nauja jėga šis judėjimas atgimė prisiekiant

PLC madų parodos „Rudens simfonija“ modeliuotojos iš kairės: Kristina Razmienė ir Rima Sell.

Nuotr. Viktoro Kučo

DAILININKAS NUSTEBINS ČIKAGOS LIETUVIUS

Lietuvai, kai veržliai emė skverbtis Fluxus idėjos. Aiškinti performanso meną — labai plati tema, pasitenkinsime pabrėžę, kad Linas Liandzbergis ir Džiugas Katinas Lietuvoje yra šio judėjimo lyderiai, Linas ir į Čikagą atvyko iš Kvebeko festivalio.

Lino Liandzbergio tapybos darbai — labai drąsūs ir ekspresyvi, kai abstraktyje gyvenimo paradoksai ir chaosas bandomas linijomis, spalvų deriniais sukoncentruoti į harmoningą apibendrinimą.

Gan tiksliai dailininko tapybą yra apibūdinęs dailėtyrininkas Herkus Kunčius: „Lino Liandzbergio tapybos kūriniuose realybė išsisklaido ir virsta dekoratyviniu vaizdu, sudarytu iš spalvinių potėpių, jų santykių, kontrastų ir darnos. Kiekviena tapybos darbe yra pradinis elementas — realybės nuoroda, nuo kurios autorius atsispiria kurdamas ir kompozicinius savo paveikslus. Lino Liandzbergio darbai yra tektoniški. Jie nesiekia išsiveržti iš plokštumos ribų“.

Tikimės, kad ir Čikagos žiūrovai pateiks prieštaringiausių įvertinimų, kas ypač įdomu ir vertinga šiuolaikiniame mene. Kai dailininkas ieško kūryboje naujų kelių ir takelių. Nenuostabu, kad žiūrovui kartais tenka nustebti ir pačiam pasikelti iki autoriaus minčių ir mąstymo, abstraktaus erdves ir gyvenimo pažinimo. Atspindėti drobeje jausmus — labai sudėtingas procesas.

Linas Liandzbergis — labai santūrus, galingu lietuviškų pečių, tvirtai sudėtas vyrams, malonios, linksmos šypsenos, rasi ir teptukas jam — tik šiaudelis. Ir mažakalbis bendrom temom, kol neužsiminsi ir nepaklausai apie šiuolaikinio meno sroves, išraiškos būdus ir priemones. Prakalbinkite jį šiais klausimais — turėsite augsaburnį pašnekovą.

O dabar — belieka laukti netikėtų tapybos darbų parodos.

Henrikas Paulauskas

Linas Liandzbergis.

PLC madų parodos „Rudens simfonija“ komiteto pirm. Irena Kraučeliūnienė (kairėje) ir komentatorė Silvija Radvilienė.

Nuotr. Viktoro Kučo

„RUDENS SIMFONIJAI“ NUSKAMBĖJUS

Lapkričio 24 dienos ankstyvą popietę į gražiai rudens spalvomis išpuoštą salę rinkosi puošni, linksmai nusiteikusi, publika. Žinoma, kaip įprasta, salę pripildė beveik vienos moterys, bet buvo atstovaujama ir vyriškai giminei. Ačiū jiems už drąsą.

Madų paroda jau praeitis. „Rudens simfonija“ visu savo didingumu „suskambėjo“, sušviito, nuaidejo. Liko gražūs, malonūs prisiminimai ir atnaujinti draugystės ryšiai. Madų paroda, tai didelės apimties renginys. Ji ruošti reikia pradėti labai iš anksto. Žinoma sunkiausia surasti drabužių parduotuvę, ar parduotuves, kurios sutiktų duoti modeliavimui tinkamus drabužius. Be to reikia daug talpininkų, nes daug įvairių darbų. Madų parodos pasiruošimas vyko sklandžiai ir tvarkingai. Kiekvienas komiteto narys savo apsiimtą darbą atliko gerai. Daugiausia darbo ir rūpestių teko madų parodos komiteto pirmininkei Irenai Kraučeliūnienėi. Daug įvairių darbų pirmininkė ir komitetas atliko labai anksti. Artėjant lapkričio 24 d. atsirado dar daug naujų rūpestių ir visokių kitokių smulkesnių reikalų. Pasaulio lietuvių centro valdyba dėkoja pirmininkei Irenai Kraučeliūnienėi už taip gerai suorganizuotą ir pasisekusią madų parodą. Dėkoja už įdėtą darbą ir rūpestius, ruošiant šį renginį. Padėka madų parodos komitetui, modeliotojoms, jų padėjavams, komentatorei; vyrams, kurie labai gražiai moterims patarnavo. Padėka muzikos vadovui Algimantui Barniškiui, Aldonai Šoliūnienėi už pamaitinimą, Viktorui Kučiui už savo nuotraukose įamžinus modeliotojas. Dėkojame už padovanotas dovanas loterijai ir visiems, kurie prisidėjo prie madų parodos suruošimo bei pasisekimo. Padėka visiems dalyviams, kurie pripildė šią didžiulę salę.

Iš renginių gautas pilnas papildomas centro kasą. Išlaikyti tokį didžiulį pastatą susidaro daug išlaidų, ypač žiemos metu. Jame paliktas kiekvienas doleris eina centro pagerinimui ir išlaikymui. Visi gerai suprantame, kad centras mums labai reikalingas. Iš jo spinduliuoja maldos ir giesmės mūsų Kūrėjui, lietuviškas švietimas, kultūra, daile, tradicijos, papročiai. Čia renkames pasimelsti, pasikalbėti, pasilinksinti, išgerti kavos puodelį, o retkarčiais ir skaniai pavalgyti. Centrą lanko, dar ant tėvų rankų nešamas, vaikučiai ir, jau devintą dešimtį pasiekę, senukas. Tai lietuviški namai, kuriuose telpame visi. Stengiamės išlaikyti lietuviybę, nors ir toli nuo Lietuvos, nes

centras tam buvo įsteigtas ir jis yra mūsų visų lietuviško gyvenimo jungtis.

Bronė Nainienė

Ateitininkų Kėčios sekmadienį, gruodžio 22 d., 1 val. p.p. vyks Jaunimo centre. Čikagos ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama. Laukiami ir naujieji ateiviai iš Lietuvos. Visi norintieji dalyvauti yra prašomi nedelsiant registruotis pas V. Žadeikienę, tel. 708-424-4150. Registracija būtina dėl atitinkamo maisto kiekio pagaminimo.

Fleitinistės Rima Polikaitytė ir Jacinta Mikutė pritarė Pal. Jurgio Matulio chorui kalėdinių giesmių koncerte, kuris įvyks gruodžio 15 d., 1 val. p.p., Lemonte, o gruodžio 22 d., 3 val. p.p., Nekalto Prasidejimo parapijos bažnyčioje, Brighton Parke.

Jeigu dar neturite rezervacijos, tai reikia paskubėti. Nes šeštadienis ir „Labdaros vakaras“ jau čia pat. Visi kviečiami ir laukiami. Iki pasimatymo „Seklyčioje“.

x A.a. Vytautas Narbutas mirė Australijoje, š.m. lapkričio 30 d. Jo brangų atminimą prisimenant, šv. Mišios bus atnaujuojamos Tėvų Jėzuitų koplyčioje ketvirtadienį, **gruodžio 26 d. 10 val. ryto.** Maloniai prašau draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose arba prisiminti velionį Vytautą savo maldose. **Sesuo Irena Smieliauskienė.**

x Aldona Stanton, Englewood FL, iki šiol globoja vieną našlaitį Lietuvoje, dabar prateidama globą sekantiems metams atsiuntė \$300 ir nori globoti 2 našlaičius Lietuvoje. Jai labai dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas.

x Amerikos Lietuvių Montessori draugija siūlo stipendiją asmeniui norinčiam lankyti Montessori mokytojos paruošimo kursus. Kreipkitės raštu, kartu atsiųsdami „curriculum vitae“ iki **gruodžio 23 d. „Žiburėlis“, R. Jokubauskienė, 14911-127 St., Lemont, IL 60439.**

x Dail. Lino Liandzbergio tapybos kūrinių parodos atidarymas **gruodžio 13 d., penktadienį 7:30 v.v.** Jaunimo centre Čiurlionio galerijoje. Parodoje dalyvauja ir dail. Nijolė Dirvanskytė su savo akvarelėmis. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.